

K U T A K

www.eukutak.me

24. BILTEN

OD 21. MAJA DO 21. JUNA

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za građansko
obrazovanje

Centre for Civic
Education

UVOD

Mjesečni informativni elektronski bilten posvećen novostima o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji i dostupnim sredstvima i fondovima za koje mogu da konkurišu građani, NVO organizacije.

Poseban odjeljak ovog biltena posvećen je javnim pozivima za učešće u domaćim i međunarodnim seminarima, treninzima i konferencijama za mlade. Ovaj mjesečni bilten izrađuje se u sklopu projekta „Evropski kutak“ koji sprovodi NVO Multimedijal Montenegro, a finansijski je podržan kroz javni poziv OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE.

Projekat OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika –M'BASE sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mreža, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne Gore. Projekat finansira Evropska unija. Cilj projekta je jačanje kapaciteta i položaja civilnog sektora u Crnoj Gori i preuzimanje aktivne uloge u edukaciji, informisanju i kreiranju javnog mnjenja o procesu

integracije Crne Gore u Evropsku Uniju.

Kroz ovaj bilten želimo da približimo proces euro integracija stanovnicima Crne Gore, posebno mladima, uz povećanje informisanosti i podizanje svijesti šire javnosti o samoj Evropskoj Uniji, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Sadržaj ovog biltena je isključiva odgovornost NVO Multimedijal Montenegro (MMNE) i ni na koji način ne odražava stavove CGO-a.

www.eukutak.me
www.mmne.me
nvommne@gmail.com
+382 69 113 114

Istraživač: Aida Idrizović
Dizajn i prelom: Iva Bulatović

Zenović: IBAR zakoni da uđu u hitnu skupštinsku proceduru

Glavni pregovarač Crne Gore sa Evropskom Unijom Predrag Zenović kazao je da očekuje da će Skupština Crne Gore po postupku hitnosti krenuti u proceduru sa svim zakonima koji su prošli, odnosno utvrđeni kao predlozi na Vladi Crne Gore.

“Održana je vrlo važna sjednica Vlade juče i ona je bila tematska, posvećena zakonima koji se odnose na ispunjavanje mjerila u pogledima 23. i 24. I u tom pogledu, Vlada je utvrdila predloge zakona o izmjenama i dopunama, Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, Zakon o sprečavanju korupcije, Zakon o sudskom savjetu i sudijama, Zakon o specijalnom državnom tužilaštvu. Takođe, prošle sedmice je utvrđen predlog zakona o lobiranju, predlog zakona o izmjenama i dopunama, Zakon o krivičnom postupku. Time ovaj cijeli jedan set preduslova legislativnih da Crna Gora ispuni privremena mjerila završen. I sada, naravno, ostaje cijeli ostatak tog legislativnog procesa koji se odnosi, naravno, na Skupštinu, kada bi trebalo da ovi zakoni budu, odnosno izmjeni i dopune, usvojene”, kazao je Zenović gostujući u emisiji “Link” na TVCG.

Zenović je odgovarajući na pitanje kada očekuje da bi mogli ubrzo zakoni da se nađu na Skupštini, te da li će biti pod oznakom hitno, istakao da nemamo još uvijek to što bismo nazvali nekim modelom koje su neke druge države kandidati imali u procesu pristupanja Evropskoj uniji, ali da postoje zakoni koji po hitnom postupku mogu da prođu upravo u legislativnu proceduru, i u tom pogledu mi očekujemo da će Skupština Crne Gore upravo po tom postupku i krenuti u proceduru sa svim ovim zakonima koji su prošli, odnosno utvrđeni kao predlozi na Vladi Crne Gore.

Zenović je istakao da postoji jedan konsenzus oko važnosti evropskog puta Crne Gore i da postoji jedna vrlo jasna politička volja izražena od strane svih prelevantnih političkih aktera.

"I vjerujem da je to dobar signal koji i Vladi Crne Gore daje zapravo da vjeruje da će ovaj cijeli proces biti do kraja, proteći u najboljem mogućem redu. Odnosno će ovi predlozi zakona biti kao takvi i usvojeni. Drugi razlog je to što su ovo zakoni koji se odnose na vrlo važne oblasti pravosuđa, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, sprečavanje korupcije i u samim tim spadaju u zakone koji su od vitalnog značaja za jednu zajednicu. A posebno činjenice da su ovo zakoni koji su prošli jedan vid kontrole i analize kako Venecijanske komisije, kao specializovanog tijela Savjeta Evrope, tako i Evropske komisije. Dakle od najviših i mogućih instanci dobili su zeleno svjetlo za usvajanje", kazao je Zenović.

PORTAL TVCG

Počela realizacija strateškog projekta „Kreativnost na Južnom Jadranu“

Sastankom partnera zvanično je otpočeo strateški projekat projekat „SA Creativity“ (Kreativnost na Južnom Jadranu), koji zajednički sprovode institucije iz Italije, Albanije i Crne Gore u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran.

Projekat ima za cilj da unaprijedi turističku ponudu u tri države kroz jačanje kulturnih i kreativnih industrija, razmjenu znanja među umjetnicima i stvaraocima i oživljavanje kulturnih lokaliteta.

Nosilac projekta je Ministarstvo kulture i medija Crne Gore, a pored institucija iz italijanskih regija Pulja i Molize te Albanije, jedan od partnera je i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore.

Ministarka evropskih poslova Maida Gorčević čestitala je Ministarstvu kulture i medija na prilici da opet bude nosilac projekta vrijednog gotovo 4,8 miliona eura, koji se ovog puta finansira kroz Interreg IPA program Južni Jadran.

“Vjerujem da su ukazano povjerenje zaslužili uspješnim upravljanjem nedavno završenim projektom 3C, koji je realizovan u okviru prethodne perspektive Interreg IPA programa Italija – Albanija – Crna Gora”, kazala je Gorčević.

Ona je istakla da kroz ovaj projekat Crna Gora dobija priliku da u saradnji sa Italijom i Albanijom unaprijedi turističku ponudu kroz jačanje kulturnih i kreativnih industrija i oživljavanje kulturnih lokaliteta, ali i da podstaknemo upotrebu digitalnih tehnologija i umrežavanje umjetnika i kreativnih stvaralaca iz tri države.

Gorčević je najavila da se narednih dana u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran očekuje raspisivanje Poziva za standardne projekte, čija ukupna vrijednost iznosi oko 38 miliona eura.

„To je ujedno i poziv svim potencijalnim korisnicima iz Crne Gore da iskoriste brojne mogućnosti koje nude programi evropske teritorijalne saradnje“, naglasila je Gorčević.

Ministarka kulture i medija dr Tamara Vujović kazala je da će Ministarstvo kulture i medija raditi na aktivnijem i odgovornijem iskorišćavanju potencijala fondove Evropske unije za kulturni i kreativni sektor, kako bi zajedno sa partnerima ubrzali rast i obezbijedili održivost sektora, što bi ovaj sektor postavilo korak ispred drugih.

“Zato će Crna Gora proaktivnije koristiti fondove EU za kulturni i kreativni sektor, kako bi ubrzala rast i obezbijedila održivost sektora, zato ćemo u narednom periodu još aktivnije raditi na promociji svih potencijala ovog sektora i komunikaciji spektra mogućnosti za njegov razvoj koji može biti dodatno podržan saradnjom sa partnerima”, poručila je Vujović.

Vujović je da kazala da implementacijom projektnih aktivnosti žele da doprinesu stvaranju uslova za umrežavanje i prekograničnu saradnju kulturnih i turističkih aktera, kako bi region Južnog Jadrana kreirao zajedničke kulturne i turističke proizvode i na taj način doprinio samoodrživosti sektora u Italiji, Albaniji i Crnoj Gori.

“Revitalizacija kulturnog naslijeđa i stavljanje kulturnih dobara u kontekst održive namjene, jedan su od prioriteta u radu našeg Ministarstva. Zbog toga sam izuzetno zadovoljna što je dio projektnih aktivnosti rekonstrukcija i revitalizacija Tvrđave Španjola u Herceg Novom koja ima status nepokretno kulturno dobro i značajne potencijale za razvoj i promociju kulturnog turizma.

Rekonstrukcijom će ovo kulturno dobro biti obnovljeno zaštićeno od daljeg propadanja i biće korišćeno u svrhu prezentacije kreativnih potencijala Crne Gore, regiona i šire, budući da će u objektu biti uspostavljen međunarodni kreativni centar sa rezidencijalnim kapacitetima", kazala je Vujović.

Predsjednik Opštine Herceg Novi, Stevan Katić iskazao je zadovoljstvo što je Herceg Novi kroz ovaj projekat dobio podršku i šansu da, uz očuvanje vrijednog istorijskog spomenika iz 16. vijeka, kulturi da novu dimenziju.

"Herceg Novi je grad kulture u kojem je oduvijek prisutan šarm umjetnosti kroz koju se živi i kojoj se posvećuje velika pažnja. Podjednako smo ponosni na taj segment kao i na veoma bogato kulturno istorijsko nasljeđe među kojima se izdvajaju fortifikacioni objekti. Zbog toga nam je od presudne važnosti mogućnost da drevnu tvrđavu Španjolu obnovimo i u njoj osposobimo međunarodni kreativni, umjetnički centar. Raduje nas što ćemo mladim umjetnicima stvoriti uslove da iskažu umjeće i talenat, afirmisanim umjetnicima da prikažu znanje i vještine, a svima koji dođu ponuditi mjesto susreta umjetnosti, druženja, kreativnosti", kazao je Katić.

Kjara Kampanile je ispred Zajedničkog sekretarijata programa Južni Jadran naglasila važnost svih strateških projekata koje će u narednom periodu sprovoditi institucije iz Italije, Albanije i Crne Gore, posebno akcentujući njihovu važnost za zajednicu i sve uključene države.

Direktorica NTO CG, dr Ana Tripković-Marković, istakla je da se značaj kulture u turizmu ne može precijeniti, kao ni značaj turizma za Crnu Goru. Prema njenim riječima, kultura je oduvijek bila, a sa godinama postaje i sve više, jedan od najvažnijih faktora koji utiču na turistu da odabere neku zemlju za svoju sljedeću destinaciju.

Očekivani rezultat projekta biće povezivanje sektora kulture i turizma u tri države kroz zajedničku strategiju za promociju kulturnih, turističkih i kreativnih potencijala.

Proglašeni pobjednici/ce video konkursa #MojGrad na putu ka EU

Filip Bigović, učenik 7. razreda OŠ "Njegoš" sa Cetinja, Petra Bogdanović učenica 7. razreda OŠ "Njegoš" iz Kotora i Andrija Deretić, učenik 8. razreda OŠ „Milorad Musa Burzan“ iz Podgorice, pobijedili su na video konkursu „Moj Grad na putu ka EU“, koji je Ministarstvo evropskih poslova raspisalo povodom Dana Evrope, uz finansijsku podršku Evropske unije kroz projekat EU4ME, a u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija.

Pored Filipa, Petre i Andrije, koji su osvojili po mobilni telefon, grupa učenica 8. razreda OŠ „Mahmut Lekić“ iz Tuzi, Drinčić Helena, Dedvukaj Iva, Niković Najla i Krnić Bisera, osvojile su specijalnu nagradu za timski trud – vaučere za kupovinu u knjižari.

Stručni žiri koji je odabrao najbolje činile su predstavnice Ministarstva evropskih poslova, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i mlada social media influencerka Nikolina Radusinović. Svečana dodjela nagrada biće organizovana tokom juna u Podgorici.

Zadatak takmičara/ki je bio da naprave i na svom Instagramu/Facebook profilu objave reel, u kojem će predstaviti grad u kojem žive, tako što će na zanimljiv, originalan i kreativan način predstaviti prirodne ljepote, bogatu kulturu i inspirativne ljude svog grada, kao i dinamične promjene i dešavanja koja oblikuju njegov put ka EU. Na konkurs je stiglo preko 50 prijava.

Radionica za pripremu predloga projekata u okviru programa saradnje Srbija – Crna Gora

Program prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2021-2027 organizuje radionicu za pripremu predloga projekata koji se sufinansiraju kroz pretpristupne fondove Evropske unije. Radionica će se održati 11. juna 2024. godine u Sjenici (Srbija), sa početkom u 10 časova.

Tokom radionice, predstavnici Ministarstva evropskih integracija Republike Srbije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore predstaviće pomenuti program prekogranične saradnje, kao i postupak prijavljivanja.

Zainteresovani se mogu prijaviti za radionicu popunjavanjem prijavnog obrasca do 7. juna 2024. godine. Potvrda o uspješnoj registraciji i ostale informacije u vezi sa radionicom biće blagovremeno poslate prijavljenim učesnicima putem mejl adrese jts@cbcsrb-mne.org.

Sve informacije u vezi sa Programom prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2021-2027 nalaze se na programskoj internet stranici.

Gorčević sa Bokom: Vlada je ispunila obećano, na redu je Skupština, pa EK

„Vlada Crne Gore je u roku ispunila sve obaveze koje se tiču dobijanja IBARa i sad očekujemo da Skupština odradi svoj dio posla kako bi ogroman rad i trud koji smo pokazali prethodnih mjeseci bio adekvatno nagrađen prelaskom u završnu fazu pregovaračkog procesa“, poručila je ministarka evropskih poslova Maida Gorčević.

Ona je danas imala sastanak sa ministrom evropskih poslova Mađarske Janošem Bokom.

„Važno je da ne propustimo povoljan momenat i entuzijazam koji postoji, kako u Crnoj Gori, tako i na nivou EU u vezi sa politikom proširenja“, kazala je Gorčević.

Ministarka je iznijela uvjerenje da će, nakon što Skupština usvoji zakone, EU, nagraditi Crnu Goru za ostvarene rezultate čime će potvrditi da se zalaže za napredovanje u skladu sa mjerljivim rezultatima i zaslugama.

Naglasila je i da će Vlada i Ministarstvo evropskih poslova usmjeriti svu energiju i kapacitete kako bi što više pregovaračkih poglavlja pripremili za zatvaranje na Međuvladinoj konferenciji koja će se održati za vrijeme mađarskog predsjedavanja.

Ministar evropskih poslova Mađarske Janoš Boka je pohvalio rezultate koje je Crna Gora ostvarila i kazao da se dobijanje IBARa očekuje u junu, iznijevši uvjerenje da će Izvještaj biti pozitivan.

„Uvjeravam vas da ćemo u drugoj polovini godine, kada Mađarska bude predsjedavala Savjetom EU, učiniti sve da politika proširenja bude u fokusu rada EU i da Crna Gora nastavi ubrzano da napreduje prema članstvu“ kazao je Boka.

On je istakao da će Mađarska nastaviti da podržava napredovanje Crne Gore prema članstvu u EU i, u tom kontekstu ukazao da je inicijativa Plan rasta za Zapadni Balkan dobar mehanizam da države regiona intenziviraju započete reforme.

Ministar Boka je predstavio i aktivnosti koje Mađarska planira da sprovede za vrijeme predsjedavanja Savjetom EU, kao i plan da države Zapadnog Balkana budu uključene u najveći dio njih kako bi politika proširenja bila u vrhu agende u toku šestomjesečnog predsjedavanja.

Sagovornici su takođe razmijenili mišljenje o političkoj situaciji na Zapadnom Balkanu, mogućim vidovima podrške koje Mađarska može pružiti Crnoj Gori u pregovaračkom procesu, kao i intenziviranju političkog dijaloga između EU, država članica i zemalja Zapadnog Balkana.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Crna Gora odradila impresivan posao, važno održati dobru dinamiku i ubrzati pristupanje EU

Crna Gora je u proteklih nekoliko mjeseci odradila impresivan posao i ostvarila izuzetne rezultate u poglavljima 23 i 24. Važno je u narednom periodu održati dobru dinamiku i ubrzati pristupanje EU, jer će ono donijeti brojne koristi za društvo i građane, poručeno je na Panel diskusiji o završnoj fazi pregovora Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji.

Panel, kojem su prisustvovali članovi pregovaračke strukture (pregovarači, šefovi i sekretari pregovaračkih radnih grupa), organizovalo je Ministarstvo evropskih poslova u okviru projekta finansiranog sredstvima EU „Centar za strateško-pravno savjetovanje za Crnu Goru – PLAC“.

Na događaju su govorili glavni pregovarač Crne Gore sa EU Predrag Zenović, raniji glavni pregovarač Republike Hrvatske sa EU Vladimir Drobnyak, šef političkog Sektora u Delegaciji EU u Crnoj Gori Rikardo Seri i voditeljka PLAC projekta Tatjana Tomić.

Glavni pregovarač Crne Gore sa EU Predrag Zenović je kazao da se pregovarački proces Crne Gore odvija u dva kolosijeka.

„Prvi kolosijek je pregovarački i on je usmjeren na poglavlja 23 i 24 i dobijanje IBARa. U tom dijelu smo imali maksimalno ubrzanje, i intenzivan rad koji je rezultirao izmijenjenim zakonskim rješenjima, usvojenim propisima i strateškim planovima. Za nama je šest mjeseci koji mogu da nadomjeste godine rada u ovim poglavljima“, poručio je Zenović.

On je kazao da se drugi važan segment odnosi na novi finansijski mehanizam –Plan rasta za Zapadni Balkan i izradu Reformske agende, koji imaju svoju dinamiku i isprepletani su sa reformama koje Crna Gora sprovodi.

„To su dva kolosjeka koja Crnu Goru približavaju EU“, zaključio je Zenović.

Zenović je ukazao na važnost korišćenja iskustava Republike Hrvatske iz pristupnih pregovora, kao putokaza i mogućeg načina da se proces ubrza.

Bivši pregovarač Republike Hrvatske s EU Vladimir Drobnjak je kazao da je Crna Gora daleko ispred ostalih država kandidata i da činjenica da imamo otvorena sva pregovaračka poglavlja predstavlja ogroman kapital koji treba iskoristiti.

„Rješavanje privremenih mjerila vama daje priliku da dobijete novi momentum i krenete punom parom naprijed“, poručio je Drobnjak.

On je kazao da su pristupni pregovori, u organizacijskom, pravnom i administrativnom dijelu najteži proces koji država može proći jer ne postoji ni jedna oblast koja će biti zaobiđena i istakao je važnost da svi budu uključeni.

„Iskustvo Republike Hrvatske pokazuje da se trud isplati i da članstvo u EU vrijedi“, poručio je Drobnjak.

Šef političkog Sektora u Delegaciji EU u Crnoj Gori Rikardo Seri je podsjetio na niz ključnih zakona koje je Vlada usvojila.

“Svi ti zakoni su, u principu, usaglašeni sa najboljim sandardima EU. Očekujemo njihovo nesmetano usvajanje od strane zakonodavne vlasti do kraja ove sedmice“, naveo je Seri.

Naglasio je da pozitivan izvještaj o ispunjenosti privremenih mjerila (IBAR) nije sam sebi cilj, ali može biti ključan korak naprijed u prevazilaženju prepreka koje su karakterisale proces pristupanja posljednjih godina.

„To bi takođe dovelo do ubrzanja procesa pristupanja u narednom periodu, uz mogućnost zatvaranja nekoliko poglavlja, u skladu sa revidiranom metodologijom proširenja,“ saopštio je Seri.

Voditeljka PLAC projekta Tatjana Tomić je kazala da je projekat „Centar za strateško-pravno savjetovanje za Crnu Goru – PLAC“ počeo u septembru 2023. godine i da će trajati dvije godine. Istakla je da se ciljevi projekta odnose na podršku Crnoj Gori u usklađivanju sa pravnom tekovinom EU, kao i podršku u prevođenju pravne tekovine.

Kazala je da je u fokusu podrška u četiri pregovaračka poglavlja i to: 1. Sloboda kretanja robe, 3. Sloboda osnivanja predzeća i sloboda pružanja usluga, 8. Konkurencija i 27. Životna sredina.

„Projekat je usmjeren na pružanje podrške Crnoj Gori. Što više vaših zahtjeva dobijemo, možemo vam više pomoći“, poručila je Tomić.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Božović: Vremena za čekanje nema, očekujem konsenzus i jedinstvo

Do sredine juna ćemo znati da li smo ili ne dobili pozitivan IBAR, kazao je Bojan Božović, državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova i pregovarač za klaster 1 za RTV Nikšić u emisiji „Kontakt“. Napominje da je uloženo puno napora i truda da rezultati budu vidljivi, što su prepoznali međunarodni partneri.

„Brisel za nekoliko dana čeka važna sjednica tj. koela – razgovor svih predstavnika država članica EU. Na toj koeli će se raspravljati o tome šta smo uradili. Nakon toga vjerovatno će biti još sastanaka sličnog formata. Nadam se da ćemo do 15. juna sa sigurnošću znati da li smo dobili IBAR – Izvještaj o ispunjenosti privremenih mjerila, kao i da li ćemo na potencijalnoj Međuvladinoj konferenciji, koja bi bila krajem juna, najaviti zatvaranje nekih poglavlja“, ističe Božović.

Ukoliko zakone budemo usvojili samo da bi dobili IBAR, vrlo lako će nam se to detektovati u završnim mjerilima i kroz mogućnost ispunjavanja obaveza iz tih mjerila, smatra Božović.

„Očekujem da se zakoni usvoje u Skupštini Crne Gore. Više puta smo i sugerisali i bilo bi dobro da ti prijedlozi zakona načelno budu usvojeni u onoj formi u kojoj su i prošli Vladu. Ne zato što mislimo da je nemoguće napisati bolji, već zbog toga što su u toj formi iskomunicirani sa Evropskom komisijom. Niko nema pravo da poslanicima oduzme pravo na amandmane. Međutim, uvijek smo potencirali da svaki amandman bude usaglašen sa standardima EU. Zato će Ministarstvo evropskih poslova, ukoliko dođu komentari, prijedloge proslijediti Evropskoj komisiji. I pored usvajanja ovih prijedloga zakona, biće prostora da se rješenja popravljaju“, pojašnjava Božović.

Vremena za čekanje nema, napominje Božović.

„Ako sad ne iskoristimo ovu priliku, gdje nam sa puno adresa kažu – jedino vi možete ući u EU, bojim se da bi propuštanjem te šanse, neminovno morali da uđemo u grupu drugih država koje su u tom procesu evropske integracije iza nas. I onda da se možda čeka neki princip zajedničkog ulaska za više država. To mislim da nam nikako ne bi odgovaralo i bilo bi novo gubljenje vremena, ali i jasnih i konkretnih benefita“, zaključuje Božović.

Zenović: Vjerujem u konsenzus o IBAR zakonima

Glavni pregovarač Crne Gore sa Evropskom unijom Predrag Zenović kazao je u emisiji "Budite budni" na TVCG da vjeruje da postoji konsenzus oko izglasavanja IBAR zakona.

Naglasio je da u vidu treba da imamo da su pozitivno mišljenje na pomenuti set zakona dale i Evropska komisija i Venecijanska komisija.

"Vjerujem da su pred poslanicima zakoni koji su unaprijeđenje za oblasti koje regulišu", istakao je Zenović.

Naglasio je da su poslanici imali vremena da reaguju na predloge zakona.

"Mi smo određene sugestije uputili EK. Proći će nekoliko mjeseci do sugestija EK. Proces je bio inkluzivan i transparentan", istakao je Zenović.

Cjelokupnu emisiju možete pogledati na ovom linku.

PORTAL RTCG

Poglavlje 22 jedno od najvažnijih u pregovaračkom procesu

Poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata jedno je od najvažnijih u procesu pregovora sa Evropskom unijom (EU), a posebno onda kada Crna Gora postane članica Unije, ocijenila je ministarka evropskih poslova Maida Gorčević. Ona je to kazala na Međunarodnoj konferenciji „Regionalna politika EU: Razmjena znanja, naučene lekcije i preporuke Višegradske grupe Crnoj Gori i Srbiji“ koju je organizovala Crnogorska panevropska unija. Gorčević je rekla da je regionalna politika kamen temeljac EU i da su u Vladi svjesni značaja poglavlja 22, ali i ujednačenog ekonomskog regionalnog razvoja.

Kako je istakla, regionalna politika je jedno od pitanja kojim će se posebno baviti nakon faze vezane za dobijanja Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila (IBAR). Gorčević je ukazala na značaj smanjenje razlike među regionima, kao i na značaj usklađivanja institucionalnog okvira sa regionalnom politikom EU.

„Nakon članstva će nam se tek otvoriti fondovi koji su važni za različite oblasti“, rekla je Gorčević, ukazujući na značaj oblasti poput održivog razvoja, zelene tranzicije, digitalne transformacije, kao i zaštite životne sredine.

Prema riječima Gorčević, poglavlje 22 je jedno od poglavlja koja su veoma važna, a za koje u Crnoj Gori, kako je navela, možda nema dovoljno kapaciteta u dijelu planiranja.

„Sada kada pravimo mapu puta za zatvaranje poglavlja, jako je važno mapirati koji su to sve izazovi sa kojima ćemo se susreti, za ovo, ali i za druga poglavlja“, rekla je Gorčević.

Kako je dodala, mnoga poglavlja se mogu umrežiti kroz poglavlje 22. „Za koje smatram da će biti jedno od najvažnijih onog dana kada budemo članica EU“, rekla je Gorčević.

Predsjednica Crnogorske panevropske unije Gordana Đurović kazala je da je konferencija finalni događaj jednogodišnjeg rada na zajedničkom projektu koji je podržao Međunarodni Višegrad Fond, a koji je posvećen regionalnoj politici EU. Kako je objasnila, istraživački tim koji čine predstavnici različitih instituta i nevladinih organizacija (NVO) iz Češke, Mađarske, Poljske i Slovačke, kao i članovi istraživačkog tima iz Crne Gore i iz Srbije, pripremili su knjigu sa preporukama, a među rezultatima projekta su i konferencije, radionice i istraživanja.

Prema njenim riječima, cilj je bio da se istraži šta mogu zemlje višegradske grupe, Poljska, Mađarska, Češka i Slovačka, preporučiti Crnoj Gori i Srbiji, kada su pripreme u regionalnoj politici EU u pitanju i kako ocjenjuju spremnost Crne Gore i Srbije pojedinačno, da ostvare koristi i ispune obaveze u poglavlju 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih fondova.

“Dragocjena su nam iskustva zemalja Višegradske grupe, kako ona u pretpristupnoj fazi, tako i dvije decenije bogatog iskustva u sprovođenju regionalne, odnosno kohezione politike EU, kojoj se mi prilagođavamo, a čijem sprovođenju učestvujemo i ove zemlje, kao punopravne članice Unije”, rekla je Đurović.

Ona je objasnila da te države, zajedno za Hrvatskom, povlače najviše sredstava iz EU strukturnih i investicionih fondova, u odnosu na svoje bruto nacionalne dohotke (BND). Kako je istakla, neke od njih i preko četiri odsto BND-a.

“Mi danas povlačimo oko ili ispod 1 odsto BND-a godišnje i borimo se za reformsku agendu za naredne četiri godine vrijednu preko 400 miliona EUR”, rekla je Đurović.

Kako je dodala, da je Crna Gora EU članica, mogla bi povlačiti sredstva reformske agende, ne jednom u četiri godine, već godišnje.

Đurović je kazala da su sva istraživanja sabrana u knjizi koja će biti poslata na brojne adrese u EU i regiji. Ona je dodala da se nada da će rezultati istraživanja biti korisni svim zainteresovanim, posebno donosiocima odluka u zemljama kandidatima za članstvo, koje pregovaraju i uslove za pristupanje regionalnoj politici EU, kao što je to slučaj sa Crnom Gorom od 2017. godine.

“Rezultati projekta, u kome je učestvovalo 25 istraživača iz šest zemalja, namijenjeni su sudionicima u procesu evropskih integracija u oblasti regionalne politike, aktuelnim korisnicima pretpristupne podrške, obrazovnim institucijama, civilnom sektoru, ali i široj javnosti i medijima”, rekla je Đurović.

Menadžerka projekta iz Višegrad fonda Katerina Šramkova kazala je da taj fond podržava projekte koji omogućavaju transfer znanja među državama. Ona je ukazala na različite stipendije za studente akademike, predavače i istraživače.

Na panelu o diplomatskoj perspektivi regionalne politike EU, ambasador Slovačke u Crnoj Gori Boris Gandel kazao je da se Višegradski fond fokusira na Zapadni Balkan zato što želi da doprinese boljoj situaciji i razvoju tog regiona. Kako je kazao Gandel, Slovačka Crnoj Gori „čuva stolicu u EU“.

Ambasadorka Češke u Crnoj Gori Janina Hřebíčková rekla je da je od samog osnivanja Višegradskog fonda on zamišljen kao podrška integracijama, naglašavajući značaj saradnje sa Zapadnim Balkanom, ali i dobro uvezane Evrope. Ona se osvrnula na geopolitičke realnosti kojima, kako je navela, u Češkoj nijesu zadovoljni, a zbog kojih vide potrebnu da dignu glas na političkom nivou zbog agresije Rusije na Ukrajinu, ali i zbog mogućnosti proširenja Putinove politike na EU.

Hrebičkova je naglasila značaj politika koje se fokusiraju na građane, saradnju u oblastima obrazovanja, umjetnosti, istraživanja, sporta, civilne zaštite, javne administracije i javnog zdravlja. Ona je ukazala na značaj dodnošenja politika sa praktičnim benefitima za građane država Višegradske grupe, ali i Zapadnog Balkana. Hrebičkova je istakla značaj razumijevanja procesa i načina na koji se fondovi mogu efikasno iskoristiti.

„Mi smo imali jazove u razumijevanju zašto je potrebno iskoristiti efikasno fondove. Iako u početku može izgledati problematično, ali u našim naučenim lekcijama stoji da je dobro skoncentrisati se na to područje da vidite kako se to radi“, rekla je Hrebičkova.

Ambasador Mađarske Jožef Nedeši kazao je da će kohezijska politika biti jedan od najvažnijih pristupa tokom Mađarskog predsjedavanja EU. On je ukazao na dio kohezijske politike koji se odnosi na isplatu novca iz budžeta EU prema državama članicama, odnosno manje razvijenim članicama, kao i efikasno korišćenje tih sredstava. To su, kako je dodao, neupitni benefiti članstva.

„To je bio slučaj za Mađarsku jer su podržani brojni projekti modernizacije“.

Nedeši je podsjetio da je Mađarska snažno podržavala Crnu Goru u procesu pridruživanja NATO-u i dodao da će Vlada te države učiniti isto i kada je u pitanju pridruživanje Crne Gore EU.

„Mi moramo biti partneri, mislim da će sve države EU pružiti Crnoj Gori podršku u procesu pridruživanja“, kazao je Nedeši.

Agencija MINA

Objavljen Poziv za standardne projekte u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran

Poziv za predloge standardnih projekata u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran objavljen je danas i biće otvoren do 6. septembra 2024. godine.

Programom Interreg IPA Južni Jadran podržava se saradnja institucija i organizacija sa sjedištem u Italiji, Albaniji i Crnoj Gori. Programsko područje obuhvata italijanske regije Pulja i Molize, te čitave teritorije Albanije i Crne Gore.

Ukupni budžet Poziva iznosi 38 miliona eura, od čega 31 milion predstavlja bespovratna sredstva Evropske unije.

U okviru Poziva biće finansirani projekti vrijednosti od 600.000 do 1.500.000 eura (uključujući nacionalno kofinansiranje), a predviđeno je da traju između 18 i 30 mjeseci.

Pozivom su obuhvaćena 4 prioriteta odnosno 7 specifičnih ciljeva programa Interreg IPA Južni Jadran:

Pametni Južni Jadran

1.1. Mala i srednja preduzeća: projekti usmjereni na poboljšanje uslova za rast i konkurentnost mikro, malih i srednjih preduzeća.

Zeleni Južni Jadran

2.1. Rizici: projekti usmjereni na prilagođavanje klimatskim promjenama, prevenciju rizika i otpornost na katastrofe;

2.2. Biodiverzitet: projekti usmjereni na unapređenje biodiverziteta, zelene infrastrukture u urbanim područjima i smanjenje zagađenja, uključujući zagađenje vode, zemlje i vazduha (poput emisija PM čestica);

2.3. Energija: projekti usmjereni na unapređenje energetske efikasnosti.

Povezani Južni Jadran

3.1. Transport: projekti usmjereni na razvoj održive, otporne na klimu, inteligentne i inter-modalne nacionalne, regionalne i lokalne mobilnosti, uključujući poboljšanje pristupa TEN-T i prekograničnu mobilnost.

Društveni Južni Jadran

4.1. Vještine: projekti usmjereni na unapređenje inkluzivnih i kvalitetnih usluga u obrazovanju, obuci i cjeloživotnom učenju kroz prekogranične projekte sa ciljem poboljšanja vještina;

4.2. Inkluzivni turizam: projekti usmjereni na unapređenje uloge kulture i turizma u ekonomskom razvoju, socijalnoj inkluziji i socijalnoj inovaciji.

Kompletan tekst poziva, uključujući potrebne obrasce i često postavljana pitanja, mogu se pronaći OVDJE.

Informativni materijali o novom programskom priručniku mogu se pronaći OVDJE.

Traženje partnera

Podnosioci prijave mogu tražiti potencijalne partnere popunjavanjem ovog formulara.

Info dan

Ministarstvo evropskih poslova organizovaće info dan posvećen Pozivu za standardne projekte u utorak 11. juna u hotelu Hilton, od 9.30 do 12.30 časova. Zainteresovani se mogu prijaviti za učešće na ovom linku.

Pitanja

Pitanja u vezi sa ovim pozivom mogu se postaviti elektronskim putem na js@southadriatic.eu. Odgovori će redovno biti objavljeni u dokumentu „Najčešća pitanja“ na internet stranici Programa.

Način prijavljivanja

Predlozi projekata podnose se putem elektronske platforme Jems.

Ako sprovede reforme i ostvari rezultate, Crna Gora može učestvovati na sljedećim Evropskim izborima

Ukoliko nastavi da sprovodi reforme i ostvaruje mjerljive rezultate, Crna Gora može do narednih izbora za Evropski parlament (EP) postati punopravna članica Evropske unije (EU), pa će njeni građani/ke biti u prilici da učestvuju na njima i doprinose kreiranju budućnosti EU, poručeno je sinoć na događaju „Izborna noć povodom izbora za EP“.

Na događaju, koji su organizovali Delegacija Evropske unije i Ministarstvo evropskih poslova, uz podršku projekta EU4ME, ambasadorica EU Kristina Oana Popa je istakla da Evropski izbori predstavljaju jedan od najznačajnijih demokratskih događaja u svijetu i jedini su multinacionalni direktni izbore na svijetu. Istakla je da ovi izboru osnažuju građane/ke, jačaju legitimitet EU i učvršćuju ujedinjenost u različitosti.

Više od 370 miliona ljudi iz 27 država članica će glasati na izborima koji su počeli juče u Holandiji, a trajaće do nedjelje večere. Ukupno će se birati 720 poslanika, a svaka država ima fiksni broj poslanika koji može da uđe u EP – Njemačka kao najveća zemlja EU imaće 96 poslanika, a Malta kao najmanja – šest.

„Na osnovu sposobnosti Crne Gore da sprovede reforme i čvrsto ostane na evropskom kursu, nadam se da će se crnogorski kandidati uskoro kandidovati za Evropski parlament“, kazala je Popa na događaju na kojem su prisutni imali priliku da učestvuju u simulaciji glasanja za EP.

Ambasadorica se osvrnula na intenzivan rad Crne Gore koja danas očekuje dobijanje IBAR-a i ulazak u završnu fazu pregovora: „Crna Gora bi uskoro mogla ispuniti ključne kriterijume vladavine prava i odlučno unaprijediti svoje izgleda za članstvo u EU. Ali, još uvijek ima mnogo važnog posla u ovim posljednjim danima, a još više posla će biti dok se pregovori ne završe“.

O predanom radu administracije govorila je i ministarka evropskih poslova Maida Gorčević i istakla da će usvajanje zakona potrebnih za IBAR, koje bi danas trebalo da bude okončano u Skupštini Crne Gore, pokazati da se naša država ne zalaže samo deklarativno, nego suštinski za evropske integracije.

"Ipak, svi ovi rezultati nijesu samo naši – oni su plod zajedničkog rada sa našim evropskim partnerima koji su nam pružili kontinuiranu podršku, znanje i razumijevanje da istrajemo i damo novi snažni impuls reformskim procesima", kazala je Gorčević.

Ministarka je iskazala veliku zahvalnost EU i ambasadorki Popa, bez kojih naša evropska integracija ne bi bila moguća u ovom obimu i kapacitetu u kojem se ona odvija, posebno prethodnih nekoliko mjeseci.

"I na kraju, neću govoriti o nadama već o čvrstom uvjerenju da će do narednih Evropskih izbora Crna Gora biti punopravna članica EU, pa će i crnogorski građani u narednom izbornom ciklusu u Uniji imati priliku da i sami glasaju, učestvujući aktivno u donošenju odluka koje oblikuju budućnost našeg kontinenta", kazala je ministarka Gorčević.

Na događaju je organizovan i panel na kojem su glavni pregovarač Crne Gore sa EU Predrag Zenović, docentkinja na Univerzitetu Donja Gorica Nikoleta Đukanović i dugogodišnji dopisnik Jutarnjeg lista iz Brisela Augustin Palokaj razgovarali o uticaju izbora za EP na Crnu Goru.

Sagovornici su se saglasili da desnica, koja će i na ovim izborima biti jaka, neće biti prijetnja proširenju, jer je razjedinjena a ipak će odlučujuću većinu imati partije koje su za tu politiku koja je jedna od najuspješnijih politika Evropske unije.

„EU i posvećenost razvoju EU. Ne očekujem neke velike promjene u odnosu na aktuelni saziv, u smislu promjene političkih grupacija i broja mjesta koje će osvojiti. Desnica je tu koja uvijek plaši, ali ne dijelim mišljenje da može doći do značajnije promjene u ključnim politikama koje će EU zagovarati i voditi“, kazala je Đukanović.

Palokaj je međutim ukazao na opasnost od rasta krajnje desnice u državama članicama EU: „EP ima ulogu i u proširenju ali u pregovorima učestvuju države članice i one mogu blokirati ako tamo na vlast dođe krajnja desnica. Međutim, koliko god oni budu glasni, ne očekujem da će njihov uticaj biti toliki da mogu blokirati procese“.

Nova konfiguracija EP i nove izabrane institucije će, vjeruje Zenović, biti na tragu jačanja politike proširenja kao najvažnijeg stuba spoljne politike EU i njenog geopolitičkog uticaja.

„Vjerujem da za Zapadni Balkan i Crnu Goru ne postoji strah ili bojazan da će proces biti usporen. Vjerujem da će u novom geopolitičkom kontekstu taj proces će biti ubrzan, a Crna Gora biti prva naredna članica EU“, rekao je Zenović.

Uz državnog sekretara MEP-a Bojana Božovića, koji je moderirao panelom, sagovornici su razmijenili mišljenja o smanjenju starosne granice za glasanje na izborima za EP na 16 godina, te pozdravili povećano učešće mladih u ovom izbornom procesu.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Sjutra sedamnaesti sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze između EU i Crne Gore

Sedamnaesti sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze između EU i Crne Gore, održaće se u utorak, 11.juna 2024, u Podgorici, u hibridnom formatu.

Sastanak će sa crnogorske strane otvoriti državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova, Bojan Božović i v.d. generalne direktorice Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova u Ministarstvu ekonomskog razvoja, Ivona Savićević, dok će se u ime Evropske komisije obratiti zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu EK za susjedsku politiku i politiku proširenja, Sindi van der Bogert (Cindy van der Boogert).

Na sastanku će biti razmotren ostvareni napredak u oblastima koje pokrivaju poglavlja 1 – Sloboda kretanja robe, 16 – Porezi, 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, 29 – Carinska unija i 30 – Vanjski odnosi, u odnosu na prethodni sastanak Pododbora koji je održan 4. oktobra 2023.

Predstavnici crnogorskih institucija će na sastanku predočiti postignute rezultate, tekuće, kao i planirane aktivnosti u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i jačanja administrativnih kapaciteta, te sa kolegama iz EK razmijeniti mišljenja u pogledu ispunjenja zahtjeva koji proističu iz evropske agende u oblastima koje tretiraju ova poglavlja.

Nakon sastanka biće objavljeno saopštenje za javnost.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Odabrane najbolje novinarske priče o evropskoj integraciji Crne Gore

Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je u maju povodom Dana Evrope tradicionalni konkurs za najbolje novinarske priče o evropskoj integraciji Crne Gore, kroz projekat EU4ME. Stručni žiri odabrao je pobjednike.

Prvo mjesto i 500 EUR osvojila je novinarka Radio Televizije Nikšić Maja Lalatović, sa pričom o postrojenju za preradu nus proizvoda životinjskog porijekla, čiju izgradnju će finansirati EU. Drugo mjesto i 400 EUR pripalo je novinarki TV Prva Ivani Boljević, koja je napravila priču o podršci Evropske unije poljoprivrednim proizvođačima. Treću nagradu i 300 EUR osvojila je novinarka TV Vijesti Alisa Hajdarpašić, koja je uradila priču o podršci Evropske unije u rješavanju problema zagađenog vazduha u Pljevljima kroz programe za podsticaj energetske efikasnosti.

Pravo da učestvuju u konkursu imali su novinari i novinarki lokalnih i nacionalnih medija. Njihov zadatak bio je da objave priče o uticaju evropske integracije na unapređenje ljudskih prava, kako EU projekti utiču na život građana i o primjerima sprovođenja evropskih standarda i politika.

Stručni žiri koji je odabrao najbolje priče činile su predstavnice Ministarstva evropskih poslova i Ministarstva kulture i medija, kao i višestruko nagrađivana novinarka Svetlana Mandić. Svečana dodjela nagrada biće organizovana tokom juna u Podgorici.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Božović: Intenziviraćemo rad na ispunjenju obaveza iz evropske agende

„Vlada Crne Gore nastavlja još intenzivniji rad s ciljem ispunjenja svih obaveza definisanih evropskom agendom. Veliki dio najzahtjevnijih obaveza iz poglavlja 23 i 24 smo završili, što će, uvjeren sam, značajno doprinijeti ispunjenju završnih mjerila u drugim pregovaračkim poglavljima i ubrzati put ka njihovom privremenom zatvaranju“, poručio je državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova Bojan Božović.

On je danas otvorio 17. sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze između EU i Crne Gore.

Božović je zahvalio Evropskoj komisiji na kontinuiranoj posvećenosti koja značajno doprinosi da Crna Gora postane sljedeća članica Evropske unije.

Govoreći o oblastima koja su dio ovog Pododbora, a koja se odnose na poglavlja 1. Sloboda kretanja robe, 16. Porezi, 20. Preduzetništvo i industrijska politika, 29. Carinska unija i 30. Vanjski odnosi, Božović je kazao da, se aktivnosti odvijaju ubrzanom dinamikom i da Crna Gora posvećeno radi na daljem usklađivanju i primjeni usvojenih propisa.

Istakao je uvjerenje da, osim poglavlja 30. Vanjski odnosi koje je privremeno zatvoreno, Crna Gora bilježi dobru internu spremnost da uskoro privremeno zatvori i poglavlja 1. Slobodno kretanje robe i 20. Preduzetnička i industrijska politika.

V.D. generalne direktorice Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova u Ministarstvu ekonomskog razvoja, Ivona Savićević je kazala da su rezultati ostvareni u periodu između dva sastanka Pododbora pokazatelj da sa jasnom vizijom, posvećenošću i upornošću dosljedno pratimo evropski put.

„Naš cilj je da u koordiniranom angažovanju svih institucija svakodnevno radimo na usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa evropskim propisima, njihovoj adekvatnoj primjeni, izgradnji novih institucija, jačanju postojećih kapaciteta, kao i unaprijeđenju potrebnih znanja i vještina i ispunjavanju preduslova za budući ulazak u EU“, kazala je Savićević. Takođe je istakla da smo odlučni da uskladimo pravni okvir sa standardima EU, prihvatajući zajedničke vrijednosti EU.

Zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu EK za susjedsku politiku i politiku proširenja Sindi van der Bogert (Cindy van der Boogert) je pozdravila snažan fokus Crne Gore u proteklih šest mjeseci na sprovođenju reformi u pravcu dobijanja Izvještaja o procjeni ispunjenosti privremenih mjerila (IBAR) o poglavljima 23 i 24 o vladavini prava. Ova prekretnica otvara put za privremeno zatvaranje drugih poglavlja pregovora o pristupanju.

„Stoga će fokus na preduzetničku i industrijsku politiku morati da se intenzivira da bi se došlo do faze da bi ovo poglavlje moglo biti privremeno zatvoreno“, izjavila je van den Boogert. Što se tiče trgovine, EU strana je pozdravila kontinuirano usklađivanje Crne Gore sa trgovinskim pravilima EU i trgovinskim pozicijama. U oblasti carina i oporezivanja razgovarano je o načinima da se obezbijedi interkonekcija Crne Gore sa IT sistemima EU. Evropska komisija je istakla mogućnosti u okviru novog Plana rasta za Zapadni Balkan, uključujući Reformsku agendu, za podršku reformama Crne Gore i procesu pridruživanja.

Predstavnici Evropske komisije i crnogorskih institucija su zajednički ocijenili da je u periodu između dva sastanka Pododbora, Crna Gora napredovala u oblasti trgovine, industrije, carina i poreza, kako u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, tako i u oblasti jačanja administrativnih kapaciteta. Učesnici sastanka su razmijenili mišljenja u vezi sa daljim planovima i aktivnostima koje vode ispunjenju uslova za privremeno zatvaranje svih poglavlja koja su dio ovog Pododbora.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

38 miliona eura za projekte u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran

Za zajedničke projekte institucija i organizacija iz Italije, Albanije i Crne Gore biće opredijeljeno 38 miliona eura, od čega 31 milion čine bespovratna sredstva Evropske unije, saopšteno je na nacionalnom info danu posvećenom Pozivu za standardne projekte u okviru programa Interreg IPA Južni Jadran, koji je danas održan u Podgorici.

Otvarajući događaj, državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova i nacionalni IPA koordinator Bojan Božović istakao je da je saradnja Italije, Albanije i Crne Gore od ključne važnosti za razvoj i prosperitet naših država.

„Kroz prethodni program saradnje postavili smo čvrste temelje za zajedničku budućnost regije Južnog Jadrana, uz finansijsku podršku Evropske unije. Ovo područje, bogato historijom, kulturom i prirodnim ljepotama, posjeduje ogroman potencijal, koji udruženim snagama možemo aktivirati i tako poboljšati kvalitet života za naše građane i građanke, rješavajući zajedničke izazove i koristeći brojne mogućnosti koje su nam na raspolaganju“, kazao je Božović.

On je podsjetio da je prethodni program prekogranične saradnje između Italije, Albanije i Crne Gore rezultirao sa više od 100 projekata ukupne vrijednosti oko 84 miliona eura.

„Uvjeren sam da ćemo dobiti kvalitetne prekogranične projekte usmjerene na razvoj inovacija, jačanje konkurentnosti, borbu protiv klimatskih promjena, povezanost između i unutar naših zemalja, socijalnu politiku i održivi turizam,“ naveo je Božović.

Predstavnik Regije Pulja kao upravljačkog tijela Programa Davide Marćano kazao je da poziv usmjeren na to da region Južnog Jadrana bude pametniji, zeleniji, povezaniji i društveno osnažen.

„Ohrabrujem zainteresovane korisnike iz Crne Gore da se povežu sa partnerima iz Italije i Albanije kako bi podstakli održivi razvoj i doprinijeli boljem kvalitetu života u ovom području,“ poručio je Marćano.

Predstavnici Zajedničkog sekretarijata Programa iz Barija predstavili su ciljeve Poziva, način prijavljivanja i ostale relevantne informacije u vezi sa pripremom predloga projekata.

Program Interreg IPA Južni Jadran 2021-2027 je nastavak prethodnog Interreg IPA programa prekogranične saradnje Italija – Albanija – Crna Gora 2014-2020. Programsko područje obuhvata italijanske regije Pulja i Molize, kao i čitave teritorije Albanije i Crne Gore.

Rok za dostavljanje predloga projekata je 6. septembar 2024. godine.

Švedski političar koji je spasio bebu iz Morače izabran za poslanika Evropskog parlamenta

Švedski političar Adnan Dibrani, porijeklom sa Kosova, izabran je za poslanika Evropskog parlamenta kao kandidat Socijaldemokrata. Dibrani je već tri mandata proveo u švedskom parlamentu Riksdagu, gdje je član odbora za finansije. Bio je i predstavnik u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope.

U izjavi koju je dao kada su ga Socijaldemokrate najavile kao kandidata, izrazio je nadu da će njegovo porijeklo biti dodatna vrijednost u poslu koji ga očekuje.

„Nije da sam se prijavio za ovo. Ali mislim da će biti zabavno. Dolazim sa Balkana i možda je u ovim vremenima prednost imati nekoga ko razumije i Istok i Zapad“, kazao je Dibrani tada.

Crnogorskoj i regionalnoj javnosti postao je poznat u martu prošle godine, kada je zajedno sa još tri osobe u herojskom činu spasio bebu iz ledene Morače. Bio je dio posmatračke misije Parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope, koja je pratila izborni dan u Crnoj Gori. Tada je u izjavi za Pobjedu objasnio šta se tog radnog dana dogodilo u Podgorici.

„Prelazio sam most i pogledao ka vodi kada sam vidio da žena i dijete plutaju rijekom. Neki drugi momci su došli, spustili se do rijeke i izvukli bebu iz vode, dok su drugi pozvali Hitnu pomoć. Potrčao sam ka njima i vidio da drže bebu, koja nije davala znake života. Pošto imam malo dijete kod kuće, znao sam šta treba raditi u ovakvim situacijama“, ispričao je tada Adnan.

Nakon četiri mjeseca, Adnan je ponovo došao u Podgorici i sreo se sa porodicom dječaka čiji je život spasio.

“Ono što me je najviše obradovalo jeste da je dečak savršeno zdrav, uspješno se oporavio i samo se smije”, rekao je Dibrani za medije po povratku u Crnu Goru.

Adnan Dibrani rođen je 1985. godine. Imao je sedam godina kada se njegova porodica iz Kosovske Mitrovice preselila u Švedsku. Studirao je ekonomiju, a prije odlaska u politiku bio je bankarski službenik. Prvi je Albanac sa Kosova koji će sjediti kao poslanik u Evropskom parlamentu.

Rezultati evropskih izbora

Na izborima za Evropski parlament najbolji rezultat postigla je Evropska narodna partija sa 184 poslanička mjesta. Socijalističko-demokratska koalicija osvojila je 139 mjesta, dok će Grupi Obnovimo Evropu pripasti 80 mandata, a Zelenima 52. Desno orijentisana Identitet i demokratija ima 58, a Evropski konzervativci i reformisti 73 mandata. Liberali su izgubili čak 20 mjesta u odnosu na prethodni saziv, dok je ljevici pripalo 36 mandata.

Prvi zadatak za nove europoslanike će biti da izaberu šef/icu Evropske komisije. Nijedna pojedinačna grupa nema većinu u Evropskom parlamentu, zbog toga će i ovoga puta za važne odluke biti potrebna koalicija.

Pravo glasa na izborima za Evropski parlament, koji su trajali od četvrtka do nedjelje, imalo oko 360 miliona ljudi u 27 država članica EU. Novi saziv imaće 720 poslanika, 15 više nego u dosadašnjem.

Crna Gora sve bliža cilju – članstvu u EU

„Ova Vlada je ozbiljno shvatila svoj zadatak i volju građana da Crna Gora postane sljedeća članica EU. U prethodnom periodu smo bili fokusirani na postizanje konkretnih rezultata u poglavljima 23 i 24 kako bismo oživjeli pregovarački proces Crne Gore sa EU i uložili sve kapacitete ka dosljednom sprovođenju onoga što smo zacrtali u okviru evropske agende u pogledu ispunjavanja završnih mjerila u drugim poglavljima pravne tekovine EU“, poručio je državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova Bojan Božović.

On je danas otvorio četrnaesti sastanak Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku, između EU i Crne Gore.

Božović je iskazao uvjerenje da je Crna Gora već dokazala da može da se suoči sa izazovima na ovom putu i da je sve bliža cilju – članstvu u EU.

On se osvrnuo na rezultate ostvarene u okviru pojedinačnih oblasti koje ovaj Pododbor obuhvata, a koji su ostvareni u periodu od prethodnog sastanka.

Istakao je da je u poglavljima 2. Sloboda kretanja radnika i 19. Socijalna politika i zapošljavanje, fokus rada bio na unapređenju postojećeg institucionalnog okvira i jačanju administrativnih kapaciteta kroz izmjenu postojećih i donošenje novih zakona, poput Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kao i reformama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore s ciljem digitalizacije njegovog rada.

Podsjetio je da je, u poglavlju 10. Informatičko društvo i mediji, zaokružen rad na setu medijskih zakona, da je Skupštini upućen Zakon o informacionoj bezbjednosti, kao i da je nastavljen rad na Zakonu o elektronskim komunikacijama koji je u finalnoj fazi.

Božović je kazao da se u poglavlju 25. Nauka i istraživanje intenzivno radi na izradi Strategije naučnoistraživačke djelatnosti 2024-2028. i Mape puta za istraživačku infrastrukturu Crne Gore 2024-2028.

Kada je u pitanju poglavlje 26. Nauka i obrazovanje, istakao je da je Crna Gora, uz podršku DEU i UNICEFa, u januaru započela sa projektom „Kvalitetno obrazovanje za svako dijete“ s ciljem razvijanja sveobuhvatne strategije za reformu obrazovanja 2025-2035. Naglasio je da su u toku sprovođenje Strategije za rano i predškolsko obrazovanje 2021-2025, kao i projekti čiji je cilj unapređenje obrazovne infrastrukture. U oblasti omladinske politike, kako je kazao Božović, Crna Gora je nastavila sa sprovođenjem Strategije za mlade 2023 – 2027, a trenutno privodi kraju rad na Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mladima.

Načelnica Direkcije za evropske integracije u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Anita Bilafer – Mihaljević je kazala da su, između dva sastanka Pododbora, predstavnici resornih ministarstava preduzeli niz aktivnosti, u skladu sa sugestijama EK, a s ciljem ispunjavanja završnih mjerila u poglavljima koja su još otvorena i dostizanja standarda u okviru pravne tekovine EU i ubrzanja rada na ispunjavanju završnih merila u poglavljima koja su otvorena.

„Potpuno smo svjesni transformativne moći ovih politika, i posvećeni usklađivanju naših nacionalnih strategija i akcija sa standardima i vrijednostima EU. Zahvalni smo za fiansijsku i ekspertsku podršku EK i želimo da iskoristimo aktuelni momenat i ubrzamo naš put prema članstvu u EU“, poručila je Bilafer – Mihaljević.

Zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i politiku proširenja, Sindi van den Bogert je pozdravila snažan fokus u proteklih šest mjeseci na sprovođenju reformi u pravcu dobijanja pozitivnog IBAR-a.

Istakla je da, iako je dobijen indikativni raspored za zatvaranje poglavlja, mora se imati na umu da su neka poglavlja veoma zahtjevna, što će zahtijevati snažan i kredibilan rad od strane crnogorskih institucija, te naglasila da će države članice EU strogo nadzirati rad na privremenom zatvaranju poglavlja.

Ona je ukazala na značaj usvajanja Novog plana rasta za Zapadni Balkan, čestitala je Crnoj Gori na uspješno organizovanom Samitu lidera Plana rasta i ohrabrila da brzo usvoji Reformsku agendu.

„Crna Gora je pokazala da može biti primjer u regionu u ubrzavanju reformi na putu ka EU – u iskorištavanju mogućnosti za postepenu integraciju u Uniju i u njegovanju dobrosusjedskih odnosa. Reformska agenda će uključiti mnoge reforme koje će znatno ubrzati ekonomsku konvergenciju i vaš pristupni put, u skladu sa vašim političkim i strateškim ciljevima“, kazala je van den Bogert.

EK je, u dijelu obrazovanja i kulture, ukazala na značaj infrastrukturnih ulaganja u narednom periodu u cilju poboljšanja kvaliteta obrazovanja i pozdravila rad na izradi sveobuhvatne Strategije razvoja obrazovanja 2025- 2035. U dijelu socijalne politike i zapošljavanja, naglašen je značaj inkluzivnog pristupa, dobre međusektorske saradnje i socijalnog dijaloga. EK je pozdravila fokus Crne Gore na završnim mjerilima i pripremu akcionih planova za ispunjavanje mjerila za zatvaranje mjerila u poglavlju 19. Socijalna politika i zapošljavanje i 2. Sloboda kretanja radnika. U kontekstu poglavlja 10. Informatičko društvo i mediji, naglašen je značaj usvajanja seta medijskih zakona i imenovanja članova Savjeta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, čime je ostvaren značajan reformski napredak i ispunjene preporuke EK iz Izvještaja o Crnoj Gori. Crna Gora, je prema ocjeni EK, zauzela poziciju predvodnice u regionu u oblasti nauke i istraživanja.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Održana radionica o pripremi predloga projekata u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija–Crna Gora 2021–2027

Radionica na temu „Priprema predloga projekata u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija–Crna Gora 2021–2027“ održana je 11. juna, 2024. godine u Sjenici. U okviru priprema za raspisivanje predstojećeg poziva za dostavljanje predloga projekata radionicu su organizovali Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije i Ministarstvo evropskih poslova Crne Gore uz pomoć Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa.

Radionici je prisustvovao preko 40 predstavnika nacionalnih i lokalnih institucija i nevladinih organizacija. Tokom obuke učesnicima je detaljno predstavljen Program prekogranične saradnje dvije zemlje, njegovi ciljevi, struktura i prioriteti, ključni aspekti projektnog ciklusa i razvijanja projekata, ali i praktični savjeti o načinu apliciranja, pripremi matrice logičkog okvira i budžeta. Svi zainteresovani imali su priliku da dobiju odgovore na pitanja.

Na radionici su bili prisutni i predstavnici Ministarstva za evropske integracije Republike Srbije, posebni savjetnik ministarke Tibor Pinter, savjetnik ministarke Mihajilo Dašić i načelnica odjeljenja za programe prekogranične saradnje sa državama kandidatima za članstvo u EU Irena Komazec Cvetković.

Program prekogranične saradnje Srbija–Crna Gora 2021–2027 finansira Evropska Unija u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA III), a u cilju jačanja društveno-ekonomskog razvoja u prekograničnom području između Srbije i Crne Gore.

Crna Gora preuzela predsjedavanje programom Interreg Euro-MED

Na desetom sastanku Odbora za nadgledanje programa Interreg Euro-MED, koji je održan 12. juna u Valeti na Malti, Crna Gora je zvanično preuzela predsjedavanje ovim programom na šest mjeseci, odnosno do kraja 2024. godine.

Interreg Euro-MED je program transnacionalne saradnje među 14 zemalja evropskog Mediterana, čiji je cilj da doprinese tranziciji ka klimatski neutralnom i otpornom društvu, te da smanji uticaj globalnih promjena na resurse Mediterana.

Preuzimanje predsjedavanja Crnoj Gori pruža mogućnost da poveća vidljivost ovog programa među različitim zainteresovanim stranama i dodatno unaprijedi saradnju unutar programskog područja. Pored toga, predsjedavanje je prilika da Crna Gora kao zemlja kandidat za članstvo u EU pokaže spremnost i kapacitete da koordinira aktivnostima saradnje među regionima koje obuhvata Program i doprinese promociji njegovih glavnih misija i prioriteta.

„Učešće Crne Gore u programu Interreg Euro-MED značajno doprinosi održivom razvoju, ekonomskom rastu, zaštiti životne sredine, socijalnoj koheziji i izgradnji institucionalnih kapaciteta, što je pozicionira kao aktivnog i ravnopravnog člana zajednice mediteranskih zemalja“, istakao je Miloš Marković, v.d. generalnog direktora Direktorata za evropsku teritorijalnu saradnju u Ministarstvu evropskih poslova, tokom izlaganja na sastanku Odbora za nadgledanje.

Na sastanku je naglašeno da je preuzimanje predsjedavanja značajno za izgradnju povjerenja preko granica i promociju jedinstva i jednakosti u programskom području.

Tokom događaja na Malti organizovana je i transnacionalna info sesija na kojoj je predstavljen Peti poziv za strateške teritorijalne projekte u okviru programa Interreg Euro-MED, koji će biti otvoren od 18. juna ove godine. Ovaj poziv usmjeren je na rješavanje izazova povezanih sa nestašicom vode i smanjenjem otpada u ruralnim, planinskim i ostrvskim područjima. Ministarstvo evropskih poslova će tim povodom organizovati nacionalni info dan 24. juna u Podgorici.

Vlada pokreće program obuka „Ready for EU“ za pripremu držanih službenika za rad u institucijama EU

Imajući u vidu ubrzanje pregovaračkog procesa i sve izvjesnije pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, Ministarstvo evropskih poslova uz podršku Ministarstva javne uprave, Uprave za ljudske resurse i Regionalne škole za javnu upravu (RESPA-e) kreiralo je program obuka „Ready for EU“ koji će pružiti priliku crnogorskim državnim službenicima da se upoznaju sa administrativnom praksom EU i steknu relevantnu ekspertizu i specifična znanja i pripreme se za rad u institucijama Evropske unije.

„Članstvo Crne Gore u EU izgleda sve bliže i izvjesnije, a cilj ove Vlade je da završi sve obaveze iz procesa pristupanja do kraja svog četvorogodišnjeg mandata i da Crna Gora postane članica do 2028. godine. Dobijanjem punopravnog članstva, Crna Gora mora delegirati svoje predstavnike u sve institucije Evropske unije, a procjenili smo da bi taj broj mogao biti između 100 i 200 službenika. Odatle se rodila ideja da već u ovoj fazi pregovaračkog procesa osmislimo program koji bi službenicima pružio neophodna znanja i vještine kako bi na pravi način predstavljali svoju državu, rame uz rame sa ostalim članicama“, objasnila je ministarka evropskih poslova Maida Gorčević.

Ona je dodala da je Ministarstvo evropskih poslova prethodnih pola godine predano radilo kako na ispunjavanju preduslova za dobijanje IBAR-a, tako i ostalih redovnih obaveza iz pregovaračkog procesa, ali istovremeno i na kreiranju ambijenta u kojem će crnogorski službenici imati priliku da se upoznaju sa administrativnom praksom EU i steknu relevantnu ekspertizu i specifična znanja za evropski put Crne Gore.

Imajući u vidu ubrzanje pregovaračkog procesa i sve izvjesnije pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, Ministarstvo evropskih poslova uz podršku Ministarstva javne uprave, Uprave za ljudske resurse i Regionalne škole za javnu upravu (RESPA-e) kreiralo je program obuka „Ready for EU“ koji će pružiti priliku crnogorskim državnim službenicima da se upoznaju sa administrativnom praksom EU i steknu relevantnu ekspertizu i specifična znanja i pripreme se za rad u institucijama Evropske unije.

„Članstvo Crne Gore u EU izgleda sve bliže i izvjesnije, a cilj ove Vlade je da završi sve obaveze iz procesa pristupanja do kraja svog četvorogodišnjeg mandata i da Crna Gora postane članica do 2028. godine. Dobijanjem punopravnog članstva, Crna Gora mora delegirati svoje predstavnike u sve institucije Evropske unije, a procenili smo da bi taj broj mogao biti između 100 i 200 službenika. Odatle se rodila ideja da već u ovoj fazi pregovaračkog procesa osmislimo program koji bi službenicima pružio neophodna znanja i vještine kako bi na pravi način predstavljali svoju državu, rame uz rame sa ostalim članicama“, objasnila je ministarka evropskih poslova Maida Gorčević.

Ona je dodala da je Ministarstvo evropskih poslova prethodnih pola godine predano radilo kako na ispunjavanju preduslova za dobijanje IBAR-a, tako i ostalih redovnih obaveza iz pregovaračkog procesa, ali istovremeno i na kreiranju ambijenta u kojem će crnogorski službenici imati priliku da se upoznaju sa administrativnom praksom EU i steknu relevantnu ekspertizu i specifična znanja za evropski put Crne Gore.

„Vjerujem da će ovaj Program izgraditi profesionalne kapacitete državnih službenika i afirmirati njihovu posvećenost državnoj službi orijentisanoj ka EU, kroz jačanje znanja i razumijevanje procesa pristupanja EU. Želimo da sutra, kada Crna Gora postane 28. članica Unije imamo službenike koji su obučeni i spremni da zauzmu mjesta i predstavljaju svoju državu u institucijama Evropske unije“, poručila je Gorčević.

Ministar javne uprave, Marash Dukaj podsjetio je da je, usvajanju Informacije o ovom programu, prethodila višemjesečna uspješna saradnja i koordinacija ključnih institucija prepoznatih za pripremu sadržine i sprovođenje Programa obuke "Ready4EU".

„Imajući u vidu posvećenost Vlade na evropskom putu Crne Gore, prepoznali smo potrebu za jačanjem kapaciteta ovoj oblasti, posebno jer će predstavnici crnogorske administracije nakon završetka pregovora o pristupanju EU moći da konkurišu za poslove u evropskim institucijama“, poručio je ministar Dukaj.

On je dodao da je ovo je zajednički rezultat u pravcu jačanja kapaciteta državne administracije jer samo uz profesionalne, kompetentne službenike koji su edukovani da odgovore zahtjevnim provjerama znanja i kompetencija u okviru EU institucija Crna Gora može biti dio evropskog sistema.

Direktor Uprave za ljudske resurse, Agron Camaj je objasnio da kreiranjem Programa obuke za sticanje znanja i vještina za rad u institucijama, tijelima i agencijama Evropske unije, Uprava za ljudske resurse pravi značajan iskorak ka modernizaciji i profesionalizaciji državne uprave. Ovaj Program će biti prilika da se razviju ljudski resursi koji će predstavljati našu državu u sadašnjoj Misiji Crne Gore pri EU, koja će, nakon učlanjenja, a uvjereni smo da će to biti uskoro, postati i Stalno predstavništvo Crne Gore pri EU.

„Ovaj Program obuke je koncipiran kroz 6 modula, u okviru kojih će se kroz 4 modula jačati znanja o istorijatu i funkcionisanju Evropske unije, njenim institucijama, pravnom okviru i zakonodavnom procesu, vještine i kompetencije za pregovaranje i rad u međunarodnom administrativnom kontekstu, kao i načini rada pojedinačnih evropskih institucija. Kroz preostala 2 modula službenici će sticati vještine iz oblasti opšte poslovne efikasnosti i komunikacije i digitalnog okvira“, objasnio je Camaj.

On je dodao da svih 6 modula sadrže širok spektar konkretnih tema, kroz koje će polaznice i polaznike provesti tim iskusnih i provjerenih predavačica i predavača, a koji će biti izabrani putem Javnog poziva koji će uskoro biti objavljen.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA / MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE / UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE

Evropski izbori osigurali kontinuitet za podršku Crnoj Gori na putu prema članstvu u EU

Nedavno završeni evropski izbori, na osnovu čijih rezultata će biti izabrani čelnici EU institucija u sljedećem petogodišnjem mandatu, osigurali su kontinuitet Evropskog parlamenta u podršci procesu proširenja Evropske unije, uključujući i Crnu Goru koja je predvodnik u tom procesu.

Pozitivna vijest sa tih izbora je da nije došlo do rasta krajnje desnice u Evropskom parlamentu, kako su neki predviđali, i da su proevropske grupe osigurale dominaciju i sljedećih pet godina. Najmanje 500 od ukupno 720 novo-izabranih, a nekih i ponovno izabranih poslanika sigurno pripadaju proevropskim grupama. Uz manje promjene, tri najveće političke grupe zadržale su svoje pozicije, s tim da su Liberali iz stranke Renew doživjeli priličan pad, ali je Evropska Narodna Stranka (EPP) ojačala svoju vodeću poziciju i zabilježila značajan porast, dok su Socijaldemokrate imali tek mali neznatni pad.

EPP je sa prijašnjih 176 mjesta skočila na 186, što je deset više. Socijaldemokrate su zadržale drugo mjesto s padom sa 139 na 135 mjesta, dakle samo četiri mjesta manje. Ovo „samo 4“, jer su težak poraz u Njemačkoj, koja inače donosi najveći broj poslanika, nadoknadili rastom u nekim drugim zemljama. Liberali iz partije Renew, koju je osnovao francuski predsjednik Emanuel Makron, najviše su pali. Izgubili su više od 20 mjesta, jer su sa 102 koliko su imali prije, pali na 80. Ali su uspjeli za dlaku sačuvati treću poziciju, koju mogu izgubiti samo ako neke nove stranke uđu u grupu konzervativaca i reformista ECR. Zeleni su značajno pali, sa 71 na 53 što nije nebitno.

Ali, nije se dogodio ogroman rast krajnje desnice što su neki predviđali. Krajnje desne stranke su svrstane u grupi Identitet i Demokracija (ID), a glavnu ulogu u toj skupini ima francuska stranka koju vodi Marine Le Pen. Ta je politička grupa dobila samo 9 mjesta više, jer je sa 49 skočila na 58 mjesta. Naravno ostaje i oko 100 poslanika nesvrstanih u političke grupe, ili neopredijeljenih, od kojih bi se neki mogli pripojiti ovoj skupini, ili stvoriti neku novu radikalnu koaliciju. Pogotovo što je Alternativa za Njemačku (AfD) izbačena iz ID-a. Ali, niti to ne bi bio neki značajan rast krajnje desnice u Evropskom parlamentu. Evropski konzervativci su ostali na približno istoj broji, sa samo jednim ili dva poslanika više, te su sada na 73 poslanička mjesta.

Dakle, čak i ako bi ECR uvrstili u krajnju desnicu, ni oni zajedno s skupinom ID ne prelaze 150 mjesta od 720 u Parlamentu. A ECR nipošto nije krajnja desnica, iako su konzervativci koji se protive dubljim integracijama unutar EU i prenošenju dodatnih nacionalnih ovlašćenja u ruke zajedničkih EU institucija u Briselu. Ali, oko pitanja proširenja Evropske unije, ECR je izuzetno pozitivno nastrojen.

Što se tiče sastava novog Evropskog Parlamenta, Crna Gora može biti mirna i računati da će imati snažan vjetar u leđa. Ne samo da će Evropski Parlament podržati Crnu Goru, kao i ostale zemlje regije Zapadnog Balkana, već će insistirati na značajnom ubrzavanju pristupnih pregovora i pritiskati zemlje članice EU da ne blokiraju ili otežavaju proces raznim uslovljavanjima.

Ali isto tako, Crna Gora mora računati da će velika većina u ovom sazivu Evropskog parlamenta biti kritična prema Rusiji, pa će zahtijevati strogo pridržavanje sankcijama protiv Rusije i sprječavanju bilo kakvog uplitanja Rusije u zemljama koje se žele učlaniti u EU. Od Crne Gore će se stalno očekivati da dokazuje da je bez rezervi opredijeljena za integraciju u EU i da, kao članica NATO-a i kandidat za članstvo u EU, neće u nikakvom slučaju dovoditi u pitanje prozapadnu orijentaciju.

U slučaju odustajanja od potpunog usklađivanja stavova u vanjskoj politici sa stavovima EU, Crna Gora može ugroziti vodeću poziciju koju ima u pristupnim pregovorima s Evropskom unijom. Zato iz EU nakon svakog sastanka kojeg imaju s crnogorskim predstavnicima ponavljaju kako pozdravljaju činjenicu da Crna Gora nastavlja imati 100 posto usklađenost s EU oko ovih pitanja kao dokaz geostrateške orijentacije zemlje.

Osim Evropskih izbora, za Crnu Goru je u isto vrijeme kao snažna poruka došao i pozitivan izvještaj o ispunjavanju prijelaznih mjerila iz poglavlja 23 i 24 u pristupnim pregovorima (IBAR). Kako poglavlje 23, koje se tiče vladavine prava, ima epitet „majke svih poglavlja“ i ima uticaj na proces zatvaranja ostalih poglavlja, ovaj IBAR može, i trebao bi biti prekretnica u pristupnim pregovorima Crne Gore. Konkretno bi se to trebalo odraziti na zatvaranja pregovaračkih poglavlja za koje je utvrđeno da su ispunjeni uslovi.

Iako se slobodno može reći da Evropski izbori neće negativno uticati na put Crne Gore prema EU, niti uopšteno na proces proširenja, opasnost prijeti od pojedinih članica EU u kojima je ili pobijedila ili ojačala krajnja desnica. Primjer za to je Nizozemska gdje se očekuje stvaranje nove vlade koju će voditi krajnje desna Stranka slobode Gerta Wildersa, poznata po protivljenju proširenja Evropske unije. Kako proširenje i dalje ostaje proces u kojem se u svakom koraku odluke usvajaju jednoglasno u Savjet Evropske unije, dakle svaka zemlja članica ima pravo veta, rast desnice u zemljama članicama je veća opasnost od buke koju krajnje desni poslanici mogu stvoriti u Evropskom parlamentu gdje su ionako po pitanju proširenja izolovani.

Piše: Augustin Palokaj

Crna Gora ujedinjena oko zajedničkog cilja – članstva u EU

Crna Gora je ujedinjena oko zajedničkog cilja – članstva u Evropskoj uniji, što se pokazalo konsenzusom u Vladi, ali i gotovo jednoglasnim izglasavanjem IBAR zakona u Skupštini, kazala je ministarka evropskih poslova Maida Gorčević na sastanku sa delegacijom Grupe prijateljstva Nacionalnog savjeta Austrije sa Crnom Gorom.

"I Vlada i Skupština su birani od strane građana Crne Gore, a skoro 80 posto građana svoju budućnost vidi u EU. Stoga ne iznenađuje činjenica da je Vlada učinila sve što je u njenoj moći da ispuni preostala privremena mjerila u poglavljima 23 i 24, a Skupština u kratkom roku izglasala 12 IBAR zakona", objasnila je Gorčević.

Ona je dodala da je cijelo društvo, ali i svi politički akteri svjesni momenta u kome se Crna Gora nalazi kada je pristupanje EU u pitanju i da je ovo šansa koju ne smijemo propustiti.

"Radujemo se Međuvladinoj konferenciji u okviru Belgijskog predsjedavanja koja je najavljena krajem juna i nadamo pozitivnom Izvještaju o ispunjenju privremenih mjerila za poglavlja 23 i 24. Nakon toga nas očekuje mnogo posla na pripremi određenog broja pregovaračkih poglavlja za zatvaranje, već tokom mađarskog predsjedavanja Savjetom EU", saopštila je Gorčević.

Ona je zahvalila na kontinuiranoj saradnji i podršci koju Crna Gora dobija od Austrije, i dodala da se nada da će se ona intenzivirati u narednom periodu, posebno kada je u pitanju ekspertna pomoć na zatvaranju poglavlja.

Predsjednik Grupe prijateljstva Nacionalnog savjeta Austrije sa Crnom Gorom Maksimilian Kelner kazao je da je prijatno iznenađen koliko je Crna Gora ambiciozna i ujedinjena kada je pristupanje EU u pitanju, kao i da Austrija snažno podržava reformske procese i evropski put Crne Gore.

On je kazao da se nada još snažnijoj saradnji između dvije države, kao i da je austrijski Nacionalni savjet na raspolaganju za svu podršku i pomoć koja je Crnoj Gori potrebna.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

U Briselu održani Dani makroregionalnih strategija i morskih basena

Dani makroregionalnih strategija i morskih basena održani su 12. i 13. juna u Briselu pod sloganom „Strategije za saradnju“, uz učešće delegacije Ministarstva evropskih poslova Crne Gore.

Ovaj događaj, organizovan od strane Generalnog direktorata za regionalnu i urbanu politiku (DG REGIO) i Generalnog direktorata za pomorstvo i ribarstvo (DG MARE), okupio je predstavnike brojnih institucija i predstavnika civilnog društva iz zemalja EU, ali i kandidata za članstvo u Evropskoj uniji.

Događaj je organizovan sa ciljem da promoviše saradnju i razmjenu iskustava između ključnih aktera četiri makroregionalne strategije Evropske unije (Alpska, Dunavska, Jadransko-jonska, Baltička) i tri strategije morskih basena (Atlantik, Zapadni Mediteran i Crno more).

Kroz interaktivne radionice razmatrana su aktuelna pitanja i uspješne prakse na brojne teme, kao što su klimatske promjene, inovacije, regionalni potencijal, proširenje EU i aktivizam civilnog društva. Na događaju su učestvovali Elisa Ferreira, komesarka za koheziju i reforme, Themis Christophidou, generalna direktorica Direktorata za regionalnu saradnju u Evropskoj komisiji (DG REGIO) i Charlina Vitcheva, generalna direktorica Direktorata za pomorske poslove i ribarstvo u Evropskoj komisiji (DG MARE).

Christophidou je na otvaranju događaja poručila da, ako želimo da stignemo do cilja brzo, treba da idemo sami, ali ako želimo da stignemo daleko, treba da udružimo snage i djelujemo zajedno. Vitcheva je istakla da se prvi put organizuje događaj koji uključuje svih sedam strategija na nivou EU i da se time šalje jasna poruka o značaju makroregiona i saradnje u svim sferama djelovanja kako u drzavama članicama tako i u zemljama koje nijesu članice EU.

Komesarka Ferreira je prilikom obraćanja na završnom panelu naglasila da evropski izazovi sa kojima se svi suočavamo zahtijevaju snažniju saradnju između makroregiona kao i da je neophodno primjenjivati sektorski pristup prilikom rješavanja trenutnih i budućih izazova. Makroregionalne strategije imaju važnu ulogu u procesu proširenja te da je tokom predsjedavanja Slovenije i Austrije Dunavskom strategijom ovo pitanje bilo u fokusu.

Događaju su prisustvovali predstavnici Ministarstva evropskih poslova, a vođa delegacije bila je načelnica Direkcije za horizontalna pitanja i makroregionalnu saradnju Tatjana Bošković.

Drugog dana održan je sastanak nacionalnih koordinatora Strategije Evropske unije za Dunavski region. Tokom sastanka razmatrane su tekuće i buduće aktivnosti u okviru austrijskog predsjedavanja strategijom.

Na sastanku su, takođe, analizirana dokumenta koja treba da doprinesu efikasnijoj implementaciji Dunavske strategije, a u fokusu su trenutnog predsjedavanja strategijom i odnose se na politiku proširenja, kohezionu politiku kao i na uspostavljanju Mreže dunavskih organizacija za mlade.

Bošković je poručila da je Crna Gora na prekretnici puta pridruživanja EU imajući u vidu da iščekujemo pozitivan izvještaj o ispunjenosti privremenih mjerila za poglavlja 23 i 24, te da učešće Crne Gore u makroregionalnim strategijama olakšava proces pridruživanja i pripremanja za korišćenje dostupnih evropskih fondova.

Dodjeljene nagrade pobjednicima/ama video konkursa #MojGrad na putu ka EU

Glavni pregovarač Crne Gore sa Evropskom unijom Predrag Zenović uručio je nagrade pobjednicima i pobjednicama video konkursa #MojGrad na putu ka EU, koji je Ministarstvo evropskih poslova organizovalo za učenike/ce osnovnih škola u maju povodom Dana Evrope. Konkurs je organizovan uz finansijsku podršku Evropske unije kroz projekat EU4ME, a u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija.

Prvo mjesto osvojili su Filip Bigović, učenik 7. razreda OŠ "Njegoš" sa Cetinja i Edin Bećirović, učenik 7. razreda OŠ „Nedakusi” iz Bijelog Polja. Petra Bogdanović učenica 7. razreda OŠ "Njegoš" iz Kotora osvojila je drugu nagradu, a Andrija Deretić, učenik 8. razreda OŠ „Milorad Musa Burzan" iz Podgorice treće mjesto. Grupa učenica 8. razreda OŠ „Mahmut Lekić" iz Tuzi, Drinčić Helena, Dedvukaj Iva, Niković Najla i Krnić Bisera, osvojile su specijalnu nagradu za timski trud. „Posebno mi je drago što imamo djecu iz sve tri regije Crne Gore, jer evropska intergacija se odnosi na sve nas i upravo zajedno možemo da doprinesemo njenom uspjehu. Vi tako što ćete nastaviti da budete marljivi, da učite i otkrivajte nove horizonte, budete znatiželjni i kreativni, a mi s druge strane da vrijedno radimo na tome da sjutra imate što više prilika za školovanje, usavršavanje i posao. Vi ste generacija koja će sjutra imati priliku da studira gdje god poželi u Evropi, jer vjerujemo da će do momenta kada vi stasate za fakultet, Crna Gora biti članica Evropske unije", kazao je Zenović nakon uručivanja nagrada.

Zadatak takmičara/ki je bio da naprave i na svom Instagramu/Facebook profilu objave reel, u kojem će predstaviti grad u kojem žive, tako što će na zanimljiv, originalan i kreativan način predstaviti prirodne ljepote, bogatu kulturu i inspirativne ljude svog grada, kao i dinamične promjene i dešavanja koja oblikuju njegov put ka EU. Na konkurs je stiglo preko 50 prijava.

Stručni žiri koji je odabrao najbolje činile su predstavnice Ministarstva evropskih poslova, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i mlada social media influencerka Nikolina Radusinović.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Intervju glavnog pregovarača Predraga Zenovića za portal CDM

Glavni pregovarač sa EU Predrag Zenović u razgovoru za CDM jasno poručuje – Crna Gora može 2028. godine postati članica EU, a hoće li se to desiti, kako kaže, zavisi od naše snage da istrčimo posljednji dio maratona. On upozorava da politička borba ne smije da ugrozi put evropskih integracija.

“Možemo postati članica 2028. godine. A hoćemo li, u ovom trenutku zavisi samo od nas. Naše snage i opredijeljenosti da istrčimo posljednji dio maratona, bez okretanja nazad, sa strane – usmjereni ka jednom cilju. Vlada Crne Gore i ovaj skupštinski saziv uradili su sve što je u njihovoj moći da Crnu Goru vrata na evropski kolosjek, učinivši je opet predvodnicom evropskih integracija, najbržim brodom regate koja se kreće ka Evropskoj uniji. Putem koji ide Crna Gora ići će i druge države Zapadnog Balkana, ali i istočna trojka koja vidi svoju budućnost u evropskoj porodici naroda – zato je taj put jednako istorijski za Evropsku uniju koliko je za Crnu Goru”, ističe Zenović u razgovoru za CDM.

Šta nakon dobijanja IBAR-a?

Zenović ističe da je IBAR ključ za dalji tok procesa, važna savladana lekcija u oblasti koja je fudament evropskog projekta: vladavina prava. “Naš zakonodavni okvir, institucije i bilans rezultata pravosudnih organa dostigli su nivo zacrtanog standarda koje su zajednički utvrdile Evropska unija i Crne Gora.

Taj standard je visok, ovo je veliko priznanje za ideju vladavine prava i ljudskih prava u Crnoj Gori iako to nije kraj puta. Nakon dobijanja ovih izvještaja (IBAR) za poglavlja 23 i 24, prema novoj metodologiji, možemo krenuti u proces zatvaranja poglavlja – ostalih 31 poglavlje koja kolokvijalno zovemo tehnička, iako je svako poglavlje na sebi svojstven način i političko”, navodi Zenović.

Dodaje da treba u svim tim oblastima, četiri slobode, javne nabavke, poljoprivreda, ribarstvo, energetika, socijalna politika, saobraćaj, životna sredina itd. probuditi Evropsku komisiju, pripremiti sa pregovaračkim radnim grupama mape puta i nastaviti pregovarački proces koji je ostao zamrznut u vremenu.

“Sa novim optimizmom i širom otvorenim prozorom mogućnosti za Crnu Goru, pregovaračka struktura mora da radi sinergetski, koordinisano, fokusirano sa jasnim ciljem – ispunjavati mjerilo po mjerilo, zatvarati poglavlje po poglavlje. Moramo odvojiti spremna, uglavnom spremna i nedovoljno spremna poglavlja i utvrditi dinamiku aktivnosti Vlade i ostalih društvenih aktera sa ciljem da se politički zacrtani cilj isprati tehničko-ekspertskim nivoom pregovora i spremnošću sistema za ubranu integraciju. Pored toga, moramo izraditi strateški dokument koji bi se bavilo administrativnim kapacitetima kao hroničnom boljom crnogorskog evropskog puta – ovom pitanju posvetićemo posebnu pažnju jer ovo pitanje mora biti intersektorski i sa najvišeg političkog nivoa riješavano”, kaže sagoovrnik CdM-a.

Uticao geopolitike

Govoreći o tome koliko geopolitička dešavanja utiču ili mogu uticati na evropski put Crne Gore, Zenović napominje da je geopolitika važna, da ona može da ubrza ili uspori proces, ali proces je u svojoj suštini meritoran: morate proći korake, položiti ispite, usvojiti zakonodavstvo i zadovoljiti standarde. Komisija je ekspertska stručno tijelo, čuvar komunitarnog poretka, ona se ne vodi geopolitičkim motivima.

“Visoki predstavnik za spoljnu politiku, Evropska služba za spoljne poslove, Evropski parlament, vlade država članica sa druge strane vode se i geopolitičkim motivima, njihovu spremnost da proširenje postave visoko na agendi Evropskog savjeta, Savjeta EU. Zapadni Balkan dugo je bio zaboravljen, od Soluna 2003. godine nije bilo jasne poruke i signala dobrodošlice ovom prostoru, sjetimo se i izjave Žan Klod Junkera, koja je u državama aspirantima donijela razočaranje i apatiju, pa novih datuma članstva 2020, 2025, 2030. koji su donijeli zamor i kod administracija i kod građana stvorila zamor evropskom agendom”, navodi on.

Zenović dodaje da se geopolitička realnost, u slučaju Zapadnog Balkana, podudara sa istorijskom, kulturnom i društvenom vezom koja ovaj prostor čini neodvojivim od evropskog kruga političkih vrijednosti i ekonomskih vizija.

“Crna Gora je kako je u više navrata u Briselu rekao predsjednik Vlade Spajić “voćka na dohvata ruke”. Dodajem da će do 2028. to biti zrela voćka sa kojom će EU ući u novu eru proširenja, jačanja i spremnosti za izazove novog vremena”, kaže Zenović.

Uticao političkih prilika

Sagovornik CdM-a podvlači da, kao geopolitičke, tako i političke realnosti imaju isti efekat na proces pristupanja države kandidata: usporavaju ili ubrzavaju proces.

"Nedavno nam je u okviru projekta razmjene ekspertize bio nekadašnji glavni pregovarač Hrvatske Vladimir Drobnyak i tom prilikom istakao da u procesu evropskih integracija najveći prijatelj nam je Evropska komisija koja se stara da usvojimo standard, brani nas kod država članica, vodi nas kroz proces. A najveći neprijatelj? Najveći neprijatelj smo mi sami. Konsenzus o evropskoj budućnosti Crne Gore kao neodvojivom dijelu njenog nacionalnog interesa mora biti iznad političkih, ideoloških i drugih podjela, a demokratska politička borba, premda legitimna, ne smije da ugrozi proces evropskih integracija", navodi sagovornik CdM-a.

Odgovarajući na pitanje CdM-a, u kom procentu je sada Crna Gora spremna za članstvo u EU, Zenović navodi da je Crna Gora je spremna za članstvo makar onoliko koliko su druge države kandidati bili spremni par godina prije samog članstva.

"Administrativni kapaciteti su izazov, mali brojevi su za Crnu Goru problem, koji istovremeno mogu biti i prednost. Crna Gora koristi euro, ne može da ugrozi tržište rada ili druga tržišta, strukturne fondove EU za poljoprivredu, ima usklađenu spoljnu i bezbjednosnu politiku, članica je NATO-a. Harmonizacija će biti sve obimnija – moramo ojačati kapacitete ministarstva evropskih poslova, ali i cjelokupnog sistema za institucionalne izazove u svim poglavljima pregovora. Gledajući zakonodavstvo, i dalje smo ispod polovine neophodnog usklađivanja ali ti procenti mogu lako da se promjene intenziviranjem pregovaračkog procesa", smatra glavni pregovarač.

Ističe da nacionalni program pristupanja Crne Gore EU predstavlja jasnu mapu puta u ovom segmentu pristupanja.

"S druge strane, prevođenje, stručna i pravna redakcija evropske tekovine i priprema crnogorske verzije evropskog Acquis-a takođe predstavlja složen i zahtijevan posao, čeka nas 150000 stranica evropskog prava koje se ubrzano razvija te i tu moramo ojačati kapacitete ministarstva i pratiti razvoj vještačke inteligencije na polju prevodilaštva", kaže Zenović.

Suočavanje sa prošlošću i kultura sjećanja su uslov pomirenja

Odgovarajući na pitanje da li je u kontaktu sa hrvatskim predstsvnicima dobio neku primjedbu ili neku vrstu diplomatskog upozorenja zbog najavljene Rezolucije o Jasenovcu, Zenović kaže da glavni pregovarač nije adresa za tu vrstu diplomatskih poruka, iako razumije složenost i kontekst tema i pitanja ali i način na koji se oni percipiraju u nacionalnom kontekstu i moguće reperkusije na evropski proces.

"Ipak, vjerujem da Crna Gora i Hrvatska nastoje da njeguju dobre dobrosusjedske odnose, koji velikim dijelom mogu da zahvale radu crnogorske i hrvatske diplomatije. Suočavanje sa prošlošću i kultura sjećanja su uslov pomirenja, ali kako je jednom prilikom govoreći o Balkanu rekla Federika Mogerini neke rane je potrebno ostaviti za zacijele. Mjera između ta dva je mjera odgovornosti političkih elita i zrelosti političke zajednice da otvara nova poglavlja evropskog suživota i tolerancije", zaključio je Zenović u razgovoru za CdM.

Izvor: CDM, novinar Miraš Dušević

Sjutra 17. sastanak Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu, klimatske promjene i regionalnu politiku između Crne Gore i EU

Sedamnaesti sastanak Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu, klimatske promjene i regionalnu politiku između Crne Gore i EU, održaće se 18. i 19. juna 2024.

Sastanak će biti održan u Briselu, u hibridnom formatu.

Sastanak će, sa crnogorske strane, otvoriti glavni pregovarač Predrag Zenović, dok će se u ime Evropske komisije obratiti, zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i politiku proširenja, Sindi van den Bogert.

Sastanak će biti prilika da se razmotri ostvareni napredak u oblastima koje pokrivaju poglavlja 14. Saobraćajna politika, 15. Energetika, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata i 27. Životna sredina, u odnosu na prethodni sastanak Pododbora koji je održan 21. juna 2023.

Predstavnici crnogorskih institucija će na sastanku predočiti postignute rezultate, tekuće, kao i planirane aktivnosti u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i jačanja administrativnih kapaciteta, te sa kolegama iz EK razmijeniti mišljenja u pogledu ispunjenja zahtjeva koji proističu iz evropske agende u oblastima koje tretiraju ova poglavlja.

Nakon sastanka biće objavljeno saopštenje za javnost.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Peti poziv za projekte u okviru programa Interreg Euro-MED

Program transnacionalne saradnje Interreg Euro-MED objavio je Peti poziv za dostavljanje predloga strateških teritorijalnih projekata.

Ovim pozivom obuhvaćene su dvije teme: smanjenje i upravljanje otpadom, i nestašica vode. Poziv se odnosi na programske prioritete Pametniji i Zeleniji Mediteran, kao i na sve 4 programske misije: inovativna ekonomija, očuvanje prirodnih resursa, zelena područja za život i održivi turizam.

Postupak prijavljivanja odvija se u dvije faze. U prvoj fazi, zainteresovani korisnici su dužni da dostave sažetak projekta do 26. septembra 2024. godine u 13 časova. U drugoj fazi, podnosioci predloga projekata koji budu pozitivno ocijenjeni nakon prve faze podnose punu prijavu, u periodu od 7. januara 2024. godine u 13 časova do 28. februara 2025. godine u 13 časova.

Okvirni budžet opredijeljen za ovaj poziv iznosi 35 miliona eura.

U svrhu informisanja potencijalnih korisnika, Ministarstvo evropskih poslova održaće info dan 24. juna 2024. godine u Podgorici, gdje će biti predstavljeni uslovi Poziva. Zainteresovani se mogu prijaviti za učešće na info danu putem ovog linka.

Za dodatna pitanja u vezi sa info danom možete se obratiti mejlom na adresu: borka.ljeskovic@mep.gov.me.

Interreg Euro-MED je program transnacionalne saradnje među 14 zemalja evropskog Mediterana, čiji je cilj da doprinese tranziciji ka klimatski neutralnom i otpornom društvu, te da smanji uticaj globalnih promjena na resurse Mediterana.

Ivanović: IBAR je cilj, ali i obavezna stanica, koja određuje nastavak evropskog puta

Ministar vanjskih poslova dr Filip Ivanović govorio je poslova o važnoj ulozi Ministarstva vanjskih poslova za dobijanje pozitivnog Izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24, u okviru kampanje „IBAR – ključ ka članstvu u EU“, koju realizuje Ministarstvo evropskih poslova.

Ivanović u izjavi navodi da je, tokom prethodnih nekoliko mjeseci, Izvještaj o ispunjenosti privremenih mjerila – IBAR, bio nezaobilazna tema u svim razgovorima o ostvarenju našeg ključnog spoljnopolitičkog prioriteta, članstva u Evropskoj uniji.

„Diplomatska aktivnost i svakodnevna komunikacija sa kolegama ministrima vanjskih poslova i drugim visokim zvaničnicima, ali komunikacija mojih kolega, saradnika, naših diplomatsko-konzularnih predstavništava, bila je usmjerena ka tome da rezultati koje Vlada ostvaruje budu prepoznati od strane država članica“, kazao je Ivanović.

Prema njegovim riječima IBAR je cilj, ali i obavezna stanica, koja određuje nastavak evropskog puta. „Obećali smo da ćemo svoj dio posla završiti u najkraćem roku i sada, nakon svega pola godine, na pragu smo održavanja Međuvladine konferencije u okviru belgijskog predsjedavanja, na kojoj očekujemo pozitivan Izvještaj o ispunjenosti privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24.“

Ivanović je istakao da je Crna Gora, zahvaljujući napornom, posvećenom i temeljnom radu i saradnji između državnih institucija, kao i ekspertske i političke podrške država članica Evropske unije, opravdala poziciju pouzdanog partnera i države predvodnice u pregovorima.

„Pozitivan IBAR je naš zajednički uspjeh, koji će trasirati nastavak pregovaračkog procesa i obavezati nas da nastavimo istim tempom i sa jednakom odlučnošću da Crna Gora zaista i postane prva naredna članica Evropske unije“, zaključio je šef crnogorske diplomatije.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Sjutra Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju

Petnaesti sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske komisije, održaće se 20. juna 2024. godine u Briselu.

Sastanak će, sa crnogorske strane, otvoriti glavni pregovarač Predrag Zenović i v.d. generalne direktorice Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova, Ivona Savićević, a u ime Evropske komisije zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i politiku proširenja, Sindi van den Bugert.

Na sastanku će se razmatrati ostvareni napredak u oblasti osnivanja preduzeća i pružanja usluga, kretanja kapitala, javnih nabavki, privrednog prava, prava intelektualne svojine, konkurencije, finansijskih usluga i zaštite potrošača i zdravlja. Predstavnici crnogorskih institucija će predstaviti ostvarene rezultate, tekuće aktivnosti i planirane mjere i s kolegama iz Evropske komisije razmijeniti mišljenja u vezi s budućim izazovima, najboljim i najefikasnijim rješenjima u pogledu sprovođenja pravne tekovine i jačanja administrativnih kapaciteta u ovim oblastima.

Predstavnici crnogorskih institucija predstaviće napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan 20. juna 2023.

Nakon sastanka biće objavljeno saopštenje za javnost.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Poziv mikro i malim preduzećima za prekograničnu saradnju u okviru projekta EmBRACE

Ministarstvo evropskih poslova obavještava zainteresovanu javnost da je Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) raspisala Prvi javni poziv za dostavljanje predloga projekata usmjerenih na saradnju mikro i malih preduzeća u pograničnom području Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore u okviru Fonda projekata malih vrijednosti (Small Project Fund – SPF), projekta EmBRACE (Enhancing MSEs sustainaBle gRowth And ComPEtitiveness).

Po prvi put na ovom programskom području, mikro i mala preduzeća na raspolaganju imaju ukupno 8.725.324,36 eura iz Evropskog fonda za regionalni razvoj i IPA III, od čega je kroz prvi poziv raspoloživo 3.000.000,00 eura.

Šta se može finansirati kroz projekat?

Finansijska podrška će se opredijeliti za razvoj i prilagođavanje poslovnih modela, proizvoda, usluga i procesa, podsticanje razvoja lokalnih mikro i malih preduzeća, sa snažnim naglaskom na uvođenje inovacija, proizvoda ili procesa, razvoj pilot akcija i novih poslovnih rješenja, uz istovremeno unapređenje njihove prekogranične poslovne saradnje.

Evropskim sredstvima može se sufinansirati do 85 % ukupne vrijednosti projekta, pri čemu najviši iznos evropskih sredstava koji je moguće ostvariti po projektu male vrijednosti iznosi 200.000,00 eura.

Svaki predlog projekta male vrijednosti treba da obuhvati saradnju najmanje dva (2), a najviše četiri (4) projektna partnera odnosno krajnja korisnika iz različitih zemalja u okviru programskog područja. Pritom, jedan od partnera mora imati sjedište na području Evropske unije. Saradnja partnera iz sve tri (3) zemlje članice programskog područja bodovaće se sa dodatnih 5 poena.

Postupak prijavljivanja

Rokovi i detalji o postupku dostavljanja prijave navedeni su u Guidelines for MSEs as Final Recipients (GfA).

Rok za dostavljanje predloga projekata je 17. septembar 2024.

Dodatne informacije i dokumenti vezani uz prvi poziv projekta EmBRACE dostupni su ovdje. Detaljnije informacije o projektu EmBRACE potražite na zvaničnim stranicama HAMAG-BI-CRO-a.

Prijave za učešće u projektu predaju se putem internet platforme projekta na linku <https://cb-chb.eu/application/>.

Projekat EmBRACE i svi detalji javnog poziva biti će predstavljeni na inicijalnoj konferenciji u Splitu 3. jula 2024. godine. Nakon toga će uslijediti informativne radionice za preduzetnike prema sljedećem rasporedu:

4. jul: Mostar

10. jul: Tuzla,

11. jul: Slavonski Brod

16. jul: Podgorica.

Zainteresovani se mogu prijaviti za učešće na inicijalnoj konferenciji i tematskim radionicama na temu Prvog poziva ovdje.

Projekat se sprovodi u sklopu Interreg VI-A IPA programa Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021-2027, i ima za cilj da podstakne kontinuirani rast i unapređenje konkurentnosti mikro i malih preduzeća u pograničnom području ove tri zemlje.

Za dodatne informacije, zainteresovani preduzetnici se mogu obratiti na embrace@hamagbi-cro.hr.

Zenović: Intenziviramo aktivnosti na ispunjenju završnih mjerila u sektorskim poglavljima sa ciljem privremenog zatvaranja poglavlja

“Crna Gora ulaže kontinuirane napore u pravcu usklađivanja našeg zakonodavstva sa evropskim propisima u oblastima saobraćaja, energetike, životne sredine i klimatskih promjena, te regionalne politike, kao i njegovoj kvalitetnoj primjeni”, poručio je glavni pregovarač Predrag Zenović.

Zenović je u Briselu otvorio 17. sastanak Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu, klimatske promjene i regionalnu politiku između Crne Gore i EU, na kojem je razmatran napredak u oblastima koje pokrivaju poglavlja 14. Saobraćajna politika, 15. Energetika, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata i 27. Životna sredina i klimatske promjene, u odnosu na prethodni sastanak Pododbora koji je održan 21. i 22. juna 2023.

Predstavnici crnogorskih institucija su predstavili postignute rezultate, tekuće, i planirane aktivnosti u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i jačanja administrativnih kapaciteta, i sa kolegama iz EK razmijenili mišljenja u pogledu ispunjenja zahtjeva koji proističu iz evropske agende u oblastima koje tretiraju ova poglavlja.

Glavni pregovarač Zenović je kazao da je, nakon intenzivnog i uspješnog rada na poglavljima 23 i 24, Crna Gora snažno opredijeljena da intenzivira aktivnosti na ispunjenju završnih mjerila u ostalim pregovaračkim poglavljima.

On je ukazao na snažnu opredijeljenost Vlade Crne Gore da nastavi da se razvija po principima zelene ekonomije i čiste energije, uz očuvanje životne sredine.

U tom kontekstu, Zenović je podsjetio da je Skupština Crne Gore, u oblasti životne sredine donijela Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o industrijskim emisijama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima, te da je Vlada nedavno utvrdila Zakon o šumama.

Istakao je da se aktivno radi na sprovođenju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 Životna sredina, kao i da Crna Gora nastavlja sa aktivnostima na identifikaciji potencijalnih Natura 2000 područja.

Glavni pregovarač je podsjetio da je, u oblasti saobraćaja, izrađena Strategija bezbjednosti drumskog saobraćaja za period 2024-2030, sa Akcionim planom 2024-2025, kao i da će Vlada u najkraćem roku da utvrdi novi Predlog zakona o željeznici.

Zenović je podsjetio da je u oblasti energetike, Vlada utvrdila Predlog zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kao i da je pripremljen Nacrt zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora.

“U toku su aktivnosti na pripremi Nacionalnog energetskog i klimatskog plana za period do 2030. godine. Takođe, Skupština Crne Gore je 17. maja 2024. godine usvojila Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacijskoj i nuklearnoj bezbjednosti”, kazao je Zenović.

On je naglasio da je, u oblasti regionalne politike, Crna Gora učinila značajne napore u okviru poglavlja 22, čime su ostvareni pomaci u dijelu jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta, kao i sposobnosti strateškog planiranja i finansijskog upravljanja koji su ključni za efikasnu apsorpciju i upravljanje EU fondovima.

Zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i politiku proširenja, Sindi van den Bogert je konstatovala da se sastanak Pododbora odvija u vrlo dinamičnom kontekstu procesa pristupanja Crne Gore Evroskoj uniji, te da je u proteklih šest mjeseci prisutan snažan fokus obje strane na sprovođenju reformi u oblasti vladavine prava, pravosuđa i ispunjavanju privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24. S tim u vezi, podvukla je da je nedavni napredak postignut u oblasti vladavine prava pohvalan apostrofirajući da Crna Gora postaje prva zemlja zapadnog Balkana koja je dosegla ovu važnu prekretnicu.

Sa Međuvladinom konferencijom posvećenoj poglavljima 23 i 24, biće potvrđeno da je Crna Gora ponovni predvodnik u pregovaračkom procesu, te da će vrata za privremeno zatvaranje poglavlja biti otvorena. U skladu sa tim, ukazala je da će države članice pažljivo pratiti proces jačanja kapaciteta za sprovođenje preostalih obaveza, ali da Crna Gora može računati na snažnu podršku na ambicioznom putu naše države u pogledu implementacije preostalih reformi neophodnih za punopravno članstvo.

Podsjetila je na važnost usvajanja Reformske agende i sprovođenja reformi planiranih istom. S tim u vezi ukazala je na neophodnost usvajanja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana bez daljeg odlaganja. Dodatno, podsjetila je na potrebu donošenja Strategije nadgledanja kvaliteta vazduha.

Dodatno, u oblasti energetike, očekuje se da Crna Gora u što kraćem roku usvoji Nacionalni energetski i klimatski plan, apostrofirajući da odluke o energetskoj budućnosti ne bi trebalo dalje odlagati. U dijelu saobraćaja Crna Gora treba da uskladi Strategiju razvoja saobraćaja sa Strategijom za održivu i pametnu mobilnost za Zapadni Balkan kao i da što prije usvoji Strategiju o bezbjednosti saobraćaja 2024-2030. U oblasti regionalne politike, ostaje da je projektno planiranje od velike važnosti te da je neophodno angažovati stručni kadar u cilju pravovremene implementacije projekata.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

SASTANAK SAVJETA MLADIH ZA EU U BERANAMA

U prostorijama Opštine Berane članovi Savjeta mladih za Eu održali su sastanak sa predstavnicima ove opštine.

Mladi su imali priliku da razgovaraju o problemima sa kojima se susreću na sjeveru, o zaposlenju mladih i šansama koje bi trebalo da dobijaju, takođe, mladi su iznijeli svoje predloge za rješavanje određenih problema.

SASTANAK SAVJETA MLADIH ZA EU U BERANAMA

Projekat "EU kutak" podržan je kroz program OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika M'BASE koji sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO) u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert Stiftung (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mreža, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Ministarstvom evropskih poslova.

Projekat finansira Evropska unija u Crnoj Gori.

TIM ZA EVROPU NA TRGU U BERANAMA

TIM ZA EVROPU NA TRGU U BERANAMA

NVO MMNE u saradnji sa partnerima kroz projekat "Evropski kutak" organizovala je informativno promotivnu aktivnost na gradskom trgu u Beranama. Građanima je predstavljena izložba fotografija na otvorenom, mini Dee jay nastup, a na dva info pulta građanima je distribuiran informativno edukativni materijal. Tokom događaja organizovan je i kviz "EU na dlanu" putem mobilne aplikacije, pobjednicima kviza obezbjeđene su prigodne nagrade.

TIM ZA EVROPU NA TRGU U BERANAMA

Cilj aktivnosti je da građanima Berana približimo proces euro-intergradacija, povećamo informisanosti i utičemo na svijest šire javnosti o samoj Evropskoj Uniji, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Projekat EU info kutak na sjeveru Crne Gore realizuje NVO MMNE, u partnerstvu sa NVO Sjeverna zemlja, a podržan je kroz program „OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika- M'BASE“ koji sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), Friedrich Ebert Stiftung (FES), NVO Politikon mreža i NVO Centar za istraživanje i zaštitu ptica (CZIP). Program finansira Evropska unija.

ISTRAŽIVANJA POKAZALA DA MLADI ŽELE DA NAPUSTE BERANE

ISTRAŽIVANJA POKAZALA DA MLADI ŽELE DA NAPUSTE BERANE

Zabrinjavajući su podaci da mladi iz Berana žele da napuste rodni grad, i ako bi se napravilo sve ono što si naveli da im nedostaje u gradu jedan je od zaključaka sastanka Savjeta mladih za EU koji su u sklopu inicijative Tim za Evropu održali sastanak sa predstavnicima opštine Berane. Sastanku su prisustvovali predsjednik i potpredsjednik Opštine Berane, predsjednik skupštine koji je inače i član ovog Savjeta, predstavnici kancelarija za mlade iz Berana i Bijelog Polja, kao i 15ak mladih iz sjevernih opština.

Predsjednik Opštine pozdravio je mlade i predstavio projekte koje sprovodi opština za unaprjeđenje života u Beranama, i istakao da je u opštini zaposlen značajan broj mladih.

Na sastanku su pokrenute značajne teme za mlade, a najviše interesovanja privukle su teme aktivnosti kancelarija za mlade.

Dragoje Rajković, predstavnik kancelarije za mlade Berane, istakao je novčanu podršku kancelarije mladima za pokretanje biznisa, ali i sprovođenje brojnih istraživanja na temu mladih, kao i to šta bi ih zadržalo u rodnom gradu, i šta to Berane treba da ima. On ističe da je iseljavanje trend, te da su istraživanja pokazala da bi mladi napustili rodni grad, i ako bi se napravilo sve ono što si naveli da im nedostaje u gradu.

Mladi navode da je obrazovanje glavni razlog odlaska u druge gradove u Crnoj Gori, te da u Beranama nema fakulteta, što bi značilo da mladi od 18 godina odlaze u druge gradove gdje kasnije i ostaju.

Takođe, prisutni su kao problematiku u ovom gradu prepoznali nedostatak radnih mjesta, te

Predsjednik Skupštine Opštine Berane i član Savjeta mladih, Milun Rmuš, naglasio je da je upravo on bio jedan od studenata koji je otišao da studira u drugom gradu, ali se vratio rodnom mjestu, kao i to da planira povratak na selo. On se nada da će kao mlada osoba ličnim primjerom pokazati mladima da se ipak mogu ostvariti u Beranama.

Nakon održanog sastanka, tim NVO MMNE, koja realizuje projekat "Evropski kutak" upriličila je muzički program na gradskom trgu u Beranama, izložbu fotografija, a građani su imali priliku da učestvuju u online kvizu "Evropa na dlanu" gdje su upriličene prigodne nagrade.

Projekat „Evropski kutak“ realizuje NVO Multimedijal Montenegro, a podržan je kroz program „OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE“. Projekat sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mrežom, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne Gore. Projekat finansira Evropska komisija, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a kofinansira ga Ministarstvo javne uprave.

SMOLOVIĆ: MLADI LJUDI SU BUDUĆNOST CRNE GORE I SAMO NAS ONI MOGU UVESTI U EVROPSKU UNIJU

SMOLOVIĆ: MLADI LJUDI SU BUDUĆNOST CRNE GORE I SAMO NAS ONI MOGU UVESTI U EVROPSKU UNIJU

Nedavno je u Bijelom Polju održan sastanak Savjeta mladih za EU, gdje su mladi imali priliku da razgovaraju sa predsjednikom Opštine Bijelo Polje, Petrom Smolovićem.

Smolović je izrazio zadovoljstvo zbog veoma konstruktivnog razgovora sa mladima.

„Imao sam priliku i čast, da razgovaram kroz projekat savjet mladih za EU sa 20ak mladih ljudi iz svih gradova sa sjevera Crne Gore. U jednoj lijepoj, prijateljskoj i otvorenoj atmosferi mi smo razmijenili mišljenja na mnoge aktuelne teme, koje se prije svega tiču Evropskih integracija, a onda i ljudskih prava, omladinskih prava, a posebno ekologije, kako u Bijelom Polju, tako i na sjeveru Crne Gore i čitavoj Crnoj Gori. Imali smo priliku da čujemo stavove mladih ljudi, koji su nam veoma koristili, ali i da postavimo pitanja na koje smo pokušali dati odgovore. Ja mislim da je ovo veoma značajno i veoma korisno, da su mladi ljudi budućnost Crne Gore i da nas samo oni mogu uvesti u Evropsku Uniju. Mi smo tu da na lokalnom nivou saradujemo sa njima, da budemo jedan dobar servis građanima, da sve njihove ideje pokušamo da implementiramo kroz ove evropske projekte, kako bi došli do krajnjeg cilja, a krajnji cilj jeste da što prije, odnosno što bržem članstvu u EU“, kazao je Petar Smolović, predsjednik opštine Bijelo Polje.

Projekat „Evropski kutak“ realizuje NVO Multimedijal Montenegro, a podržan je kroz program „OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE“. Projekat sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mrežom, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne Gore. Projekat finansira Evropska komisija, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a kofinansira ga Ministarstvo javne uprave.

TIM ZA EVROPU U MOJKOVCU

TIM ZA EVROPU U MOJKOVCU

Danas je u zgradi opštine Mojkovac održan sastanak Tima za Evropu sa donosiocima odluka.

Tokom konstruktivne rasprave najviše riječi je bilo o Evropskim integracijama i položaju mladih u društvu na sjeveru Crne Gore.

Cilj aktivnosti je da građanima Mojkovca približimo proces euro-intergracija, povećamo informisanost i utičemo na svijest šire javnosti o samoj Evropskoj Uniji, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

TIM ZA EVROPU U MOJKOVCU

Projekat "EU kutak" podržan je kroz program OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika M'BASE koji sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO) u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert Stiftung (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mreža, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Ministarstvom evropskih poslova.

Projekat finansira Evropska unija u Crnoj Gori.

EU FONDOVI I PROJEKTI

The poster features an aerial view of a town with a large EU flag overlaid. At the top left is the 'EU KUTAK' logo with the website 'www.eukutak.me'. At the top center is the text 'Tim za EVROPU'. At the top right is the 'MMNE ME' logo with the website 'www.mmne.me'. The main title 'EU FONDOVI I PROJEKTI' is prominently displayed in the center. Below it, the speakers are listed as 'Saša Palibrk' and 'Zdravko Janjušević'. The event details are 'SRIJEDA 12. JUN -11:00h' and 'EU KUTAK Bijelo Polje'. At the bottom right, it says 'DOSTUPNI EVROPSKI FONDOVI I DOBRE PRAKSE EVROPSKIH PROJEKATA'. The bottom left corner contains logos for the Ministry of Economic Development, the Government of Montenegro, and various EU funds like Horizon Europe, Erasmus+, and Creative Europe.

EU FONDOVI I PROJEKTI

Pozivamo vas na informativni događaj posvećen promociji bespovratnih EU sredstava kroz različite fondove i programe Evropske unije, dostupnih u Crnoj Gori.

Ovaj događaj je idealna prilika za sve zainteresovane da saznaju više o mogućnostima finansiranja projekata, uslovima i postupku apliciranja.

Događaj će se održati u srijedu, 12.juna u bjelopoljskom EU kutku sa početkom u 11 časova.

EU Fondove će predstaviti Saša Palibrk predstavnik Evropske kuće u Crnoj Gori, dobre prakse u realizaciji EU projekata predstavice Zdravko Janjušević.

EU FONDOVI I PROJEKTI

Podsjećamo da je Crna Gora do sada najviše bespovratnih sredstava povukla kroz Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA):

U 2021. godini, Crna Gora je najviše sredstava dobila upravo iz ovog fonda, podržavajući različite projekte u oblastima infrastrukture, reforme javne uprave, vladavine prava, podsticaja preduzećima, privredi, poljoprivredi, zaštiti životne sredine...

Gradanima su dostupni i drugi EU fondovi, Horizon Europe: Program za istraživanje i inovacije, namenjen podršci naučnoistraživačkih projekata, Erasmus+: Fond za obrazovanje, obuku, mlade i sport, koji pruža mogućnosti za studente, nastavnike i mlade profesionalce. Creative Europe: Fond za kulturni i kreativni sektor, namenjen promociji kulturne raznolikosti i konkurentnosti.

VELIKO INTERESOVANJE ZA EU FONDOVE

VELIKO INTERESOVANJE ZA EU FONDOVE

Zainteresovani pojedinci, predstavnici institucija i nevladine organizacije danas su EU kutku dobili informacije o fondovima Evropske unije, bespovratnim sredstvima programima i konkursima na koje se mogu prijaviti.

Pored fondova i programa riječ je bilo i o resursima i kapacitetima organizacija sa sjevera da učestvuju u pozivima za dodjelu sredstava EU.

Saša Palibrk iz Evropske kuće prezentovao je prisutnima strukturu IPA fondova, njihove krajnje korisnike i način na koji im se pristupa. Posebna pažnja posvećena je programima unije dostupnim Crnoj Gori. Palibrk je svaki program predstavio pojedinačno uz kratko objašnjenje kako se prijavljuje na otvorene konkurse. Naglasio je da svaki od programa ima svoju lokalnu kontakt tačku i ohrabrio okupljene da što više kontaktiraju državne organe zadužene za promociju pojedinih programa.

Zdravko Janjušević iz lokalnog centra za razvoj resursa NVO se osvrnuo na procedure i potrebne vještine za pisanje samih projekata ali i realizaciju onih za koje su dodijeljena sredstva. Janjušević je napomenuo da svi prisutni, bilo da se radi o pojedincima bilo o predstavnicima civilnog društva, imaju mogućnost da potrebna znanja i vještine steknu upravo kroz zajednički rad i učenje u lokalnom centru za razvoj resursa. Što na kraju može rezultirati novim projektnim prijavama i odobrenim sredstvima kojima lokalne NVO mogu značajno promijeniti sliku i kvalitet života građana na sjeveru države.

Projekat „Evropski kutak“ realizuje NVO Multimedijal Montenegro, a podržan je kroz program „OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE“. Projekat sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mrežom, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne Gore. Projekat finansira Evropska komisija, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a kofinansira ga Ministarstvo javne uprave.

ZBOG NEZINTERESOVANOSTI MLADIH ZATVORENA KANCELARIJE ZA MLADE

ZBOG NEZINTERESOVANOSTI MLADIH ZATVORENA KANCELARIJE ZA MLADE

Predstavnici opštine Mojkovac koji su prisustvovali sastanku Savjeta mladih za EU, nadaju skorijem otvaranju kancelarije za mlade u ovoj sjevernoj opštini.

Sastanku koji je održan u prostorijama Opštine Mojkovac, mladi su imali priliku da razgovaraju sa odbornikom u Opštini Mojkovac, Radovanom Vidojevićem, rukovodiocem Omladinskog servisa Aleksandarom Vukovićem i Ivanom Medojević predstavnicom kabineta opštine Mojkovac, koja je i aktivna članica Savjeta mladih za EU.

Mlade su najveće interesovanje pokazali za kancelariju za mlade, i uključenost mladih u radu Omladinskog servisa.

Aleksandar Vuković, istakao je da opština Mojkovac nema kancelariju za mlade, ali se nadaju skorijem otvaranju iste.

ZBOG NEZINTERESOVANOSTI MLADIH ZATVORENA KANCELARIJE ZA MLADE

“Kancelarija za mlade stopirana je u doba Korone, već skoro četiri godine ne radi zbog male zainteresovanosti mladih, ali ipak, nadamo se da ćemo je opet aktivirati. Međutim, postoji omladinski servis koji je počeo sa radom 2018.godine i koji realizuje veliki broj aktivnosti. Veliki broj mladih uključen je u realizaciju naših ideja”, kazao je Vuković.

Međutim, Anđela Raičević građanka Mojkovca ističe da bi opština Mojkovac trebala više promovisati programe za mlade, i na taj način uključiti više mladih u rad Omladinskog servisa kao i u radionice i aktivnosti koje realizacije sama opština. Takođe Raičević naglašava da bi se trebali poboljšati programi obrazovanja i na taj način dati više mogućnosti mladima za obrazovanje.

Zanimljiv podatak iznio je i odbornik Radovan Vidojević, koji je kazao da je sve više mladih zainteresovano da oстане u Mojkovcu, te da opština daje svoj doprinos u razvoju preduzetništva, sa akcentom na žensko preduzetništvo. On dodaje da je opština veoma posvećena sportu i razvoju sporta, te da na godišnjem nivou podijele oko 60 000 pomoći za sportske klubove.

Projekat „Evropski kutak“ realizuje NVO Multimedijal Montenegro, a podržan je kroz program „OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE“. Projekat sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore.